

Jó Szerencsét

Műszaki, Bányászati és Kohászati Heti Szaklap.

Szerkeszti: **Litschauer Lajos**,
kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Telefon:
Selmeczbánya. 4-5. sz.

Megjelenik minden vasárnap. =

Előfizetési ára: egy évre 12 kor.

Az előfizetés megkönynyítására havi egy
(1) koronás részleteket is elfogadunk. —
A megrendelésre vonatkozó aláírások egy
évre kötelezők.

Jöjjön, győződjék meg, hogy az IRINYI-OLAJFŰTŐ

fűtőképessége, teljesen=korom és kokszt-mentes,

szagtalan és tökéletes égetése minden versenyt felülmúl. Mindenféle vas- vagy cserép-kályhába és konyhatűzhelybe a legcsekélyebb átalakítás nélkül, mint valami kis fiók, betolható. A szénfűtésnél sokkal olcsóbb. Legkényelmesebb fűtési mód. Tetszés szerint szabályozható. A gázfűtés összes előnyeit nyújtja. Saját szabadalmunk és gyártmányunk. **Ára: 30 kor.**

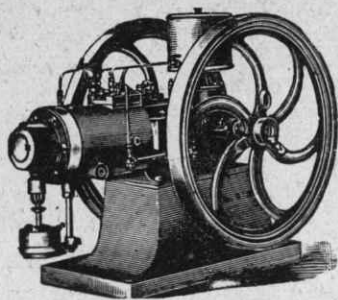
Gőzkazánokhoz, lokomobilokhoz

és mindenféle ipari, gazdasági célra és központi fűtésekhez
:: való Irinyi-olajfűtőkről kívánatra árajánlattal szolgálunk. ::

'IRINYI' Olajfűtő és Lámpa Gyár

Budapest, VII. ker., Akácfa-utca 45. sz.

Képviseleket és ügynököket országszerte keresünk.

WOHANKA - FÉLE nyersolajmotorok és lokomobilok

Üzemköltség nagy-
ság szerint $1\frac{1}{2}$ - 2
fillér óránként és ló-
erőnként.

Nincs robbanó- és tűz-
veszély!

Minden pénzügyőri ellen-
őrzés és engedély nélkül.

WOHANKA és TÁRSA Budapest,
V., Váci-körút 76.

Nőtlen, 2—3 évi gyakorlattal bíró, úgy a felszíni, mint a bányamé-
résben és nivellá-
lásban jártas fiatal **bányamérnököt** keresünk. =
Fizetési fel-
tételek kedvezőek. Délszláv nyelvet beszélő jelentkező előnyben része-
sül. Ajánlatok „494. B.” jelige alatt, 20 filléres póstajegy csatolása
mellett a szerkesztőséghez intézendők.

3—3

Réz-, ólom-, vas-, mangán-

és más érczetek és marákat beváltunk és veszünk minden meny-
nyiségben, esetleg ilyen bányákat üzembe is helyezünk.

Német-Magyar Kovaföld- és Bányaművek

Schiele Frigyes

2—3

Szurdokpüspöki (Heves m.)

Teknikai tartalmú hirdetések
felvételével megbiztuk:

Grosz (Gyárfás) Pál urat
Budapest, Rákospalotán.

A Központi Váltóüzlet Részvénytársaság
Budapest, (V. ker., Szabadság-tér 3.)

*Mindennemű értékpapirokat, sorsjegyeket, ércpénzeket,
külföldi pénznemeket, a mindenkori hivatalos napi árfo-
lyamon vesz és elad.*

JÓ SZERENCSET

MŰSZAKI, Bányászati és Kohászati HETI SZAKLAP.

III. évfolyam.

27. szám.

1910. április 3.

Szerkeszti:

LITSCHAUER LAJOS

kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és

Telefon:

o kiadóhivatal:

Szerk.: 4.

Selmeczbánya

Kiadóhív.: 5.

Nyomda: 29.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ára: egy évre 12 K.

Az előfizetés megkönnyítésére havi 1 K észleltetést elfogadunk. A megrendelésre vonatkozó aláírások egy évre kötelezők.

TARTALOM: Kühn Henrik halála.

— A kohászat Kínában. — Szemle. Bányamivéltés. — Mentés. —

Vaskohászat. — Gépezet. — Műhelygyakorlat. —

Elektrotechnika. — Vegyesek. — Közgazdaság.

Az aranytermelés növekszik. Közgazdasági

hírek. — Közgazdasági hírek. — Méretek. — Piaci

hírek. — Kartellék. — Versenyügyek. — Hírek.

Híradások. — Bányászati események. — Bányahatósági

ügyek. — Társadalmi hírek. — Vegyes hírek.

— Hírek a külföldről. — Balesetek. — Szakoktatás.

— Irodalom. Lapszemle. — Különlélek.

A közlemények csakis a forrás megjelölésével vehetők át.

KÜHN HENRIK.

1862—1910.

Kühn Henrik k. vasgyári főmérnök, a libetbányai vasgyárnak korán elhunyt üzemvezetője született Német-Csanádon, Torontál megyében, 1862. évben. Reáliskolai érettségi vizsga után 1881. évben a selmeczbányai bányászati főiskola hallgatója volt. A vaskohászati szak elvégzése után, 1884. évben mernökyakornokká neveztetett ki a kudsíri vasgyárhoz, 1885—1886. években tanársegéd volt a selmeczbányai bányászati és erdészeti akadémián, ahol 1886-ban vaskohászati oklevelet szerzett. Az 1887. és 1889. évek között a Rimamurány Salgótarjáni Vasmű részvénytársaság szolgálatában állott. 1890. évben visszatért az állami vasgyárokhoz és a kudsíri, később a vajdahunyadi vasgyárban működött; 1893-ban a kabola-pojánai vasgyárnak, 1904. évtől pedig a libetbányai vasgyárnak üzemvezetője volt, utoljára első osztályú főmérnöki rangban. Az utolsó években szívbaj támadta meg, amelynek gyógyítása céljából hosszabb tartózkodásra a tengerpartra akart utazni, de útközben Budapesten, március hó 18-án éjjel, szívszélhűdés következtében elhunyt.

Temetése Budapesten, március 20-án délután volt a Rákóczi-úti halottas házból. A temetésen a m. kir. vasgyárak központi igazgatóságának és az államvasútak gépgyárának tisztikara, Vajkay Károly ministeri tanácsos vezetésével testületileg jelent meg; a diósgyőri és zólyombrézói vasgyárak pedig testületileg voltak képviselve.

A gyászszertartás után a koporsót, hozzátartozói Ócsanádra szállították és ott helyezték örök nyugalomra.

Kühn Henrik korai elhunytával az állami vasgyárak egyik kiváló hű és búzgó tisztviselőt, kartársai pedig általánosan szeretett jó barátjukat veszítették el.

Arcképét eddig nem sikerült megszereznünk.

Emlékét őrizzük! Nyugodjék csendesen. 562. Z.

A kohászat Kinában.

(A Technik und Wirtschaft 1910. évi márciusi számából.)

Kinában évszázadok óta foglalkoznak az érczeknek a kohósításával. Vasat különösen Shansi-ban gyártanak kis üzemekben. A vaskövek itt könnyen kohósíthatók; az érczek, jó minőségű tiszta fémet adnak; a szén kitűnő minőségű; az agyag, amelyből a tégelyeket készítik, nagy telepeken fordul elő. Csak oly vasköveket dolgoznak fel, amelyeknek a kohósítása folyosítók nélkül is lehetséges. A kisüzemű olvasztó- és öntő-telepet 60 K-ért fel lehet állítani. A kínaiak olvasztó kemenczéje 1.5×2.5 m területű lejtős síkból áll, amelynek hosszanti oldalait 1.2 m vastag agyagfalak képezik, míg harmadik oldalán és felfelé nyitva marad. A negyedik kemenceoldalt kis kunyhó zárja le, melyben a fából készült négyszöges, kettős hatású fúvószekrény van elhelyezve. E kunyhóban dolgoznak a fúvó ramácsának rúdját toló munkások is. Az üzemet akként indítják meg, hogy a tüzelőhelyre ökölnagyságnyi széndarabokból ágyazatot raknak, amelyre 150 darab tüzetálló agyagból formált, $35-40$ cm magas és 15 cm átmérős tégelyeket állítanak. A tégelyek szén és őrlött ércz keverékével vannak megtöltve. A közöket szénnel töltik ki, a tégelyeket pedig földréteggel betakarják. Némely telepen kétakkora tüzelőhelyet építenek, másutt két sorban állítják a tégelyeket egymás fölé. Az ekként előkészített adás alatt, erre tüzet gyújtanak s a fúvást megindítják, ezt azonban csak addig folytatják, míg a forróság elég magas és a tűz további élesztésére a természetes levegőhúzás elegendő. Kétfajta nyersvasat termelnek. Az egyik fajta, öntő-nyersvas; a másikat folytvassá dolgozzák fel. Első esetben a tégelyeket a legmagasabb hőmérséklet idején, a tüzelőhelyről leemelik és tartalmukat kemény vasból készült táblákra kiöntik. A második esetben a halmot négy napon át izzásban hagyják, mire a tégelyeket leemelésük után széttörik. A termelt vas tonnájának az átlagára $90-162$ K. Schaneiban évente átlag 30 millió korona értékű vasat produkálnak (Richthofen, China. II. 491). Szechwanban is vannak vaskohók; Hunanban főképpen kovácsoló vasat termelnek.

Modern vaskohótelepek csak az elmúlt évszázad utolsó éveiben létesültek Kinában és az első ilyen telep Hangangban (Hankow) épült a kilenczvenes évek elején. E kohóműtelepen a nagyvasolvasztók és sinhengerlők 1893. évben kezdték meg üzemüket. A vasműhöz 120 *km* távolságban fekvő vaskőtelepek tartoztak, amelyek az üzem folytonosságát biztosították; nagy bajt okozott azonban az a körülmény, hogy alkalmas tüzelőt az egész környéken nem lehetett találni. Az egész Hupeh provinciát végig kutatták anélkül, hogy használható szenet találtak volna, míg végre arra határozták el magukat, hogy Európából importált kokszzsal dolgozzanak. Végre 1896-ban Pinghaiangban, Kiangsiban, Hupeh határának közelében szenet találva, 100 *km* hosszú vaspályát építettek, amelyen a bányának széntermelését, részben csónakon való szállítás közbeiktatásával lebonyolították. A kohómű üzeme azonban nem volt egészen kielégítő, mire a régi telep helyére egészen újat építettek. Az új telep három nagyvasolvasztója naponta 450 *t* nyersvasat termelhet, amelyet részben három Siemens Martin-kemenczében aczéllá dolgoznak fel, részben pedig beszzemerezés alá kerül. A hengerlőmű sínek, tartók, lemezek és szögletvasak készítésére van berendezve. A hengerlő-telep kivételével az egész üzemet elektromotorok hajtják. A vezetés nórveg mérnökök kezében van; előbb belgák voltak a vállalat vezető mérnökei. A Taiya bányák évente egy millió tonna vaskövet, barnavasérczet, magnetitet és hematitet termelnek. A termelt ércz vastartalma 75% körül van; az ércz tonnájának termelése Hankowban 5·40 K-ba kerül. A nyersvasat többnyire ekszportálják. Az 1907. évben a havi kivitel 5000 *t* körül volt és többnyire Japánba megy. Ebben az évben mindössze 70000 *t* nyersvasat termeltek; az 1908. évre 140000 *t* termelést irányoztak elő. A bányák és a vasmű, közös vállalatban egyesültek, amelynek alaptőkéje 30 millió korona. A vállalkozás finanziaális tekintetben kizárólag kínai tőkepenzesek kezében van.

A másik két modern vasműtelep is sínek hengerlésével foglalkozik. A Tongehan-művek Chihiliben, angol befolyás alatt állanak. A Tayeh-műveket Hupehben japán mérnökök vezetik.

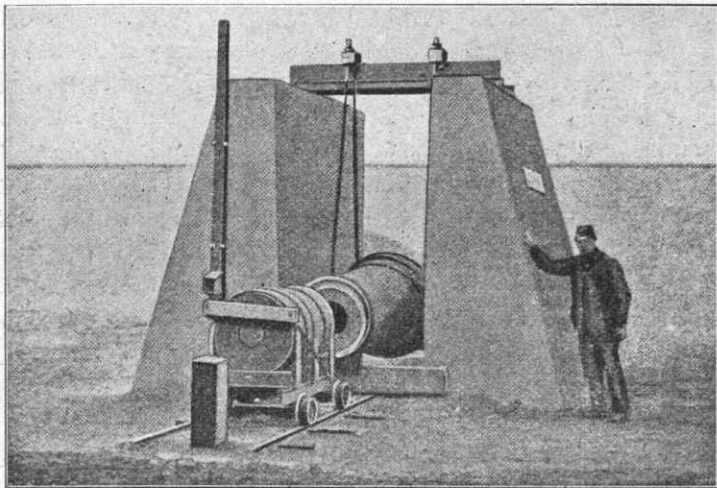
A fémkohóipar terén első helyen a Hunan Hua Chang Smelting Co. áll, mely kínai tőkével antimonnak termelésével foglalkozik. Más fémkohók is vannak Hankowban, amelyek szintén antimonnak, ólomnak és cinknek kohósításával foglalkoznak. Kweichowban kén-ésőkohót tartanak üzemben, ahol az állam igen sajátos módon kártalanítja a vállalatot. A retorták mélyedésekkel bírnak; a kéneső, mely e mélyedésekben üszszegyülemkezik, a kohónak a jutaléka. A részesedés dúsabb érczeknél 40, szegényebb érczeknél 20%. Az állam, a nyilvános bányákban termelt érczek után, naponként és retortánként három unczia kénesőt rezervál magának. A betét 25 kg.

Tüzelőszerűl fát használnak. Dúsabb érczeknél a maradékokat megőrlik, iszapolják és újból kohósítják. A veszteségek átlaga 30--40%.

Kína, kisebb kohóműtelepeken kívül, egyes nagyobb és korszerűen telepített üzemek fölött is rendelkezik, amelyek nem külföldi tőkék befolyása alatt állanak, hanem a kormány bőkezűségének köszönik létüket. *Lts.*

Szemle.

Bányamívelés. | **Ballisztikus inga** mint a biztonsági robbasztó-szerek vizsgáló készüléke. (Mutatvány, *Dr. Arday Géza* m. kir. honvédszázados „*A löpor és robbanó anyagok*“ című művének 375. oldaláról). A ballisztikus ingát a Woolvich-féle kísérletező állomáson, különösen a biztonsági robbasztó anyagok

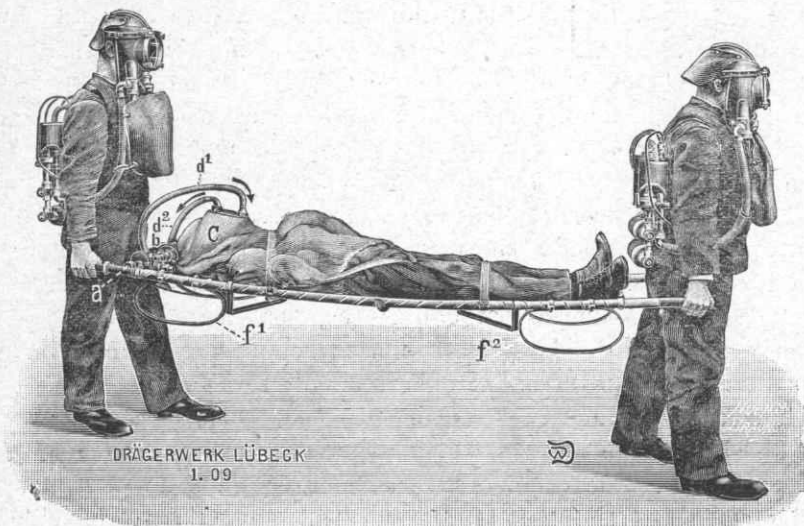
Ballisztikus inga.

megítélésénél használják. A ballisztikus ingánál (l. a becsatolt képet) nem a robbanó-szernek hanem a robbasztó gázoknak az erejét mérik meg. Ennek a megállapításánál a következőképpen járnak el: Nagy mozsárágyuból 50—100 g-nyi robbanó-anyagot lönek ki, mely agyagtöltésű fojtást kapott. Az ágyútól meghatározott távolságban öt tonna súlyú mozsár van megfelelő módon elhelyezve s ennek ürege felé, mintegy 32 cm. távolságból irányítják a lövést. A mozsár, amely két állvány közé van függesztve ingát képez, amely a robbanó gázok energiája szerint végzi a kilengést; a kilengésnek a nagyságát a készülé-

ken leolvasva megítélik a robbasztó-anyagnak az erejét. A ballisztikus ingák a robbanó erőt dinamikailag fejezik ki. A lövőpormérekkel szemben tökéletesbülést képeznek, a robbanó erőnek a hatásáról azonban csak általános képet adnak és nem fejezik ki azokat az egyes tényezőket, amelyeket a robbasztó-szereknek a megítélésénél tekintetbe kell venni. *Lts.*

Mentés. | Dräger-féle hordozó-ágy üde-levegőt adó szeleppel.

Bányakatasztrófáknál és egyéb oly balesetek alkalmával, amelyeknél mérges és mérgező gázok, füst és fojtó gázok a sújtott helyiségeket betöltik, igen fontos dolog, hogy az elszerencsétlenültek, mihelyt a mentőcsapat hozzájuk jutott azonnal friss levegőhöz jussanak. Minden pillanat a káros levegőkörben, minden lélegzés a káros atmoszférában végzetes lehet. Dräger üde levegőt adó hordozó ágya (1.

Dräger-féle hordozó-ágy üde levegőt adó szeleppel.

a becsatolt képet) ily körülmények között igen jó szolgálatokat tehet, akár ott ahol az aléltat a baleset színhelyéről, omlások miatt vagy más okokból azonnal el nem lehet szállítani, akár ott ahol a kiszállítást inficziált útvonalokon kell, hogy történjék. Az elszerencsétlenültek ilyenkor az oxszigén-készülékkel összekapcsolt csuklyát vagy kámzsát (C) feje és arca fölé huzzák úgy, hogy az egész, esetleg igen hosszú, veszélyes és füstös gázokkal megtöltött szállítási s menekülő úton, mindig tiszta s üde levegőben vehet lélegzetet. (A rajzban az oxszigén-készülék és szelepe *b*, illetőleg *a*-val, az üde levegőt vezető tömlő *d*₁-el, a fáradt levegőnek az elvezetésére szolgáló tömlő pedig *d*₂-vel van

jelölve.) A zsákszerű kámzsának az álarcz fölött az a nagy előnye, hogy még a fej sérüléseinek eseteiben is akadály nélkül alkalmazható. A kámzsa belsejébe önműködőleg felálló csuklós kengyelkeret van szerelve, mely arra való, hogy a csuklyának fejrészét, az arcz fölött balloonszerűen kifeszítse s így a be- és kilélegzésnek nagyobb helyet adjon, ezenfelül pedig még azt is biztosítsa, hogy a fej köröskörül üde levegőben feküdjék. A kámzsa belsejében uralkodó túlnyomás a külső atmoszféra káros gázainak behatolását megakadályozza. A hordozó-ágy, amely természetesen erősen és úgy van megkonstruálva, hogy rajta a sérültet csúsztatva s kason való kiszállítás esetére álló helyzetben is transzportálni lehessen (f_1 és f_2) rúgókon nyugszik és bőrszíjakkal van felszerelve, a sérültnek biztos lekapcsolhatása végett. A teljesen felszerelt mentőkészüléknek súlya 25 kg., ára 300 Mk. Beszerezhető a Drägerwerk cégénél Lübeckben. *Lts.*

Vaskohászat. | **Állandó öntőminták.** (Irresberger, a Stahl und

Eisen 29. évf. 36. szban.) Az amerikai vasöntő-szaakemberek egyik gyűlésén *Custer A. Edgar* előadást tartott az állandó öntőminták témájáról, miközben különösen a következő praktikus kérdéseket világította meg: Mily anyagból készüljenek az állandó öntőminták? Milyen befolyása van az öntőminták anyagának az öntvényre? Milyen befolyással van a tüzesen folyó vas az öntőmintára? Miként lehet a kedvezőtlen behatásoknak elejét venni? Miután minden lehetséges anyaggal megpróbálkoztak, arra az eredményre jutottak, hogy az állandó öntőminták legjobbak, ha öntött vasból készülnek. A keményítő befolyás csak a megmerevedés után érvényesül éppugy, mint a zsugorodás is, amiért is öntött vasból való magok is jól használhatók, amelyeket sárgán-izzó állapotban, még akadály nélkül ki lehet emelni a formából. A zsugorodás is lényegesen csekélyebb itt, mint oly öntvényeknél, amelyek homok-formákban készültek. E mellett még csak az öntőminták hőmérsékletére kell figyelemmel lenni, mi egyrészt az öntőminták tartósságát, másrészt pedig az öntést magát lényegesen befolyásolja. Az 50—60 fokra előmelegített mintákba történő első öntés ritkán sikerül; jó ha a mintát a későbbi öntések számára, állandóan 150°C-on megtartjuk. A minták öntésénél nem szabad fukarkodni a vasanyaggal, mert kellő falvastagságú öntőminták a hőmérsékletet jobban megtartják. A vas hőmérsékletének is van jelleges és határozó befolyása. Legjobban sikerül az öntés oly vasból, amelynek C-ben való tartalma 3%-nál több, Si-ben való tartalma pedig 2% körül van. Fontos dolog, hogy a vas nagyon forró legyen, mert csak így várható C-ben való tartalmának állandósága s csak így érhető el, hogy a munkadarabot a mintából jól ki lehessen venni. Hogy a vas a formán jobban átfolyhasson jó, ha a mintát időről-időre, hi-

gan folyó olajban oldott grafittal bevonjuk. Ily módon öntött munkadarabok a hűtésnek és ridegítésnek mindenféle próbáit kiállították anélkül, hogy megrepedtek vagy meghasadtak volna. Szerző végre még megjegyzi, hogy az egyébként káros rondítók, mint pl. a foszfor és a kén, az öntvény tartósságát nem alterálják, amit avval okol meg, hogy az állandó mintákba történő öntés és az evvel összefüggésben álló lehülés alatt ezek az elemek nem találnak elegendő időt arra, hogy veszedelmes vegyületeket alkossanak és káros kiválásokat okozzanak. (*Sperling.*) *Ig.* (7).

Gépészet. | **20000 HP. teljesítésű gőzturbina.** Az »Ateliers de Constructions Electriques du Nord et de l'Est« jeumonti cég a Brown, Boweri & Cie. badeni társaságnál 20000 HP. teljesítő képességgel bíró gőzturbinát rendelt meg, amely a »Société d'Electricité de Paris« St.-Denisben levő villamos áramfejlesztő telepen lesz felállítva. A gőzturbinával háromfázisú váltakozó áramu generátort fognak közvetlenül kapcsolni, amely percenként való 750 fordulat mellett, 10250 voltos és 25 periodusú villamos áramot fog adni. Ez a gőzturbina, amely felületi kondenzátorral lesz ellátva a legnagyobb lesz azok közül, amelyeket eddig Európában felállítottak. *Psz.* (9).

Műhelygyakorlat. | **Csavarfúrás fűrőkerep segítségével.** A Société Anonyme H., Bollinckx-gyártelepén Brüsszelben oly munkadarabokon való csavarfúrásoknál, amelyekhez gépeket állítani nem lehet, egyszerű, kétkézes fogantyúval ellátott fűrőkerepet használnak, amely a csavarfúrónak a csavar-metszés munkája közben való visszafordítását lehetetlenné teszi. A munkás a szerszámmal, kellő betanítás után, igen gyors munkára képes anélkül, hogy a csavarfúrót ide s oda forgatni kényszerülne, mi többek között azon előnnyel is jár, hogy a vágófogak tartósságát fokozza. A kerep áthelyezhető úgy, hogy a fúrónak a kész csavarmenetből való kifogatása is nehézség nélkül megtörténhet. *Vd.* (11).

Elektrotechnika. | **Tulfeszültségek elleni védelem vas-védőhuzalok alkalmazásával.** Fojtókercsek alkalmazása a villámhárítók és a telep készülékei között nem nyújt elegendő biztonságot a tulfeszültségekkel szemben és ezenkívül nagyobb telepeken költséges is. *Collbohn* ennélfogva vörösrézből való összekötő vezetékek helyett az áramfejlesztő telepeken és kapcsoló állomásokon kizárólag vasvezetékot, még pedig magas permeabilitással, galvanizálás nélkül hoz javaslatba. Ezeknek a védőhatása, magas frekvenciánál a »skin«-effectuson alapszik. A feszültség-esés igen nagy, magas periodusszámú és tulfeszültséggel fázisban van. Ennélfogva a hatás

sokkal nagyobb, mint a csekély ohmikus ellentállású és nagy önindukciójú fojtótekercesknél. A vashuzal a magas feszültségű kapcsolótól egészen a villámhárító készülékekig terjedjen és különösen ott van a helyén, ahol hosszú hozzávezetéssel kell számolni. Szikrafogókkal ellátott, elektrolit-levezetők alkalmazása esetén a vashuzalt a cenztrálén kívül az első vezetékoszlopig kell vezetni. A magas frekvenciával szemben érzékeny őszzses készülékeket az őszzsekötő vezetékektől lehetőleg távol kell elhelyezni. *Psz.* (8). — **Magas feszültségű villamos egyenáramnak a földben való visszavezetése** a St. Maurice-Lausanne erőátviteli telepen 1908. év augusztus hónapjától kezdődőleg gyakorlatilag meg van valósítva. Az üzembhelyezést megelőzőlt próbaüzemidőben csak egyes táviró-vezetékek okoztak elmuló nehézségeket, amelyeket egyszerű szigetelőkkel azonban hamarosan legyőztek. A földben való vezetést ezenfelül megfelelő átkapcsolókkal, a biztonság okáért létesített szabad vezetékre bármikor át lehet csatolni. (*Engineer*, 1910. febr.) *Vd.* (12).

Vegyések. | **A Schenck-féle ellenőrző számoló- és jegyautomatát,** amelynek nézetrajzát lapunk jelen folyama 22. számának 425. oldalán hoztuk, ott tett ígretünkhöz képest, most részleteiben ismertetjük, aminek megkönynyítése végett a »*Carl Schenck-Darmstadt, Eisengiesserei und Maschinenfabrik, G. m. b. H.*« engedélyével a szerelő-rajzra (l. a becsatolt rajzcsoportot) hivatkozunk. A szerkezet két főrészből, az alapból és a számoló készülékből áll, amely utóbbi hidmérlegszerű részzel van szervi kapcsolatban. (A bemutatott vázlat, a készüléket hosszanti- és keresztbemenő metszésben és alaprajzban mutatja be). Az ellenőrző számoló- és jegyautomatát, a dolog természete szerint áthelyezhető módon kell szerelni. Ezért helyes, ha minél kevesebb falazott alapozást alkalmazunk és e helyett (a rajzban bemutatott módon) fakerethez folyamodunk. (A rajzba bevezetett magassági méreyszamok mind, a sin felső szélére vannak vonatkoztatva. A sinmagasság 80 mm legyen). Amint az alapozás elkészült, először az *a* ágyazatot kell az erre a célra rendelt pillérre ráerősíteni. Erre az ellensúlyozónak *b* emelőjét kell tengelyeivel az *a* ágyazat csappjaiba befektetni, szabad végéhez pedig a *c* vonórudat kell odaerősíteni. A jegyeket és a számoló-automatát befogadó bádogszekrénynek az elhelyezése után a *c* vonórudat az *f* és *k* emelők és az *l* csapnak a közvetítésével, a *d* jegykivetővel és számolóval kell őszzsekötöni. Különösen arra kell ügyelni, hogy az *f* szögemelőnek a kilengését mi sem akadályozza, mert ennek akadálytalan mozgásától függ a csillék helyes megszámlálása s a jegyek szabatos kivetése. Az automatához tartozó sín párnák a szerelését illetőleg a következők jegyzendők meg: A *g* és *g*₁ sindarabokat, amelyek egymással hevederekkel vannak őszzszekap-

ban. Innen kezdve nagy szökellést mutat a statistika értékmérője, mert a termelésbe beleszólt Kalifornia, az 1848-as év nagy felfedezése, az új aranyföld, amely kincseit szerte ontotta mindenfelé a világba. Ami aranykészlete volt a világnak: egyszerre megduplázódott, a kaliforniai aranybányák hamaridőn 16 és fél milliárd frank értékkel gyarapították a föld eddigi aranykincseit. Századok aranytermését szárnyalta túl néhány évtized termő bősége és azóta is új aranymezők, új aranymosások mind egyre gyarapítják, mindegyre dagasztják az emberiségnek aranyban kifejezett kincseit. E kincsbőségben évről-évre haladunk, még a múlt században is 572 millió frank értéknek tüntette fel a statistika az 1876—80-as években az évi átlagot, ez az átlagszám mindjobban növekedett: 1907-ben 2 milliárd 98 millió és 1908-ban 2 milliárd 203 millió és 1909-ben már 2 milliárd és 302 millió frank volt egyetlen esztendő aranytermése. E számokat, ha nézzük és viszapillantunk azokra a harcokra, amelyek az aranyvaluta ellen Európaszerte folytak: mulatságosknak tünik fel immár az aranyvaluta ellenzőinek az a híressé vált egykori szállóigéje, hogy kurta lesz az aranytakaró. Tudósok, államférfiak óvták egykoron az európai országokat az áttéréstől az aranyvalutára. Nem lesz elég arany, mondogatták és az arany szükségére nagy zavaroknak lesz okozójává. Ugyan ilyen furcsának tünik föl a mezőgazdaság képviselőinek álláspontja az aranyvalutával szemben. Ha arany kell mindenik országnak, mondták, akkor az aranykereslet igen nagy lesz, értéke erősen felszökik és leszorítja a gabonaárakat. Azóta már a gabona árai is felszöktek, a mezőgazdák szerencsésjére és a fogyasztók szerencsétlenségére és az arany értéke dehogy is szökött fel. Sőt, azon az úton vagyunk immár, ahol az ezüstit kapcsolatban voltunk egykoron. A nemes fémeket, hiszen untig ösmeretes, az a tulajdonságuk tette értékmérésre alkalmassá, hogy az értékük eléggé állandó. Az ezüstöt a nagy polczról, a melyet régebben elfoglalt, az új meg új ezüstabányák föltárása szorította le, az ezüst igen nagy mennyiségben került forgalomba és értéke nagy szökkenéssel szállott lefelé. Az amerikai ezüstkirályok sem tudták megakadályozni az ezüst bukását. A nagy Bland és a hatalmas Shermann, a híres ezüstabányatulajdonosok meghátráltak, amikor a veszedelmes amerikai válságot látták, amelyet az ezüst árának rohamos hanyatlása okozott. Az ezüst visszavonult és az arany, a diadalmas arany lépett mindenfelé a helyére. Szerte Európában mindenütt, de Európán kívül is korlátozták az ezüst kiveretését és csak az aranyat verték és verik ki pénznek korlátlanul. Most azonban . . . most felhők ülnek a pénzügyi bölcsék homlokára. Ha tovább is ekként ontják az aranyat kincsosztó keblükből az arany titokszerű tárói, akkor belekerülünk a bőség zavarába (embarras de richesse). És a bányák nem tréfálnak, az arany mind bővebben omlik belőlük és egy kettőre azon vesszük észre magunkat, hogy az arany értékének sincsen meg az állandósága, hogy az

arany csökkenni fog értékében, mert sok van belőle a földi téreken. Ha ennyiből állna csak a baj, hogy az arany értéke magában csökken, akkor ez fájdalmasan csak az aranybánya-tulajdonosokat érintené, meg az arany kincsekben duskáló kiváltságosokat. A nagy többséget nem bántaná. A baj azonban felette érdekes módon sokkal nagyobb. Az arany értékmérő és ha csökkenni fog az értéke, akkor minden portlécának felszökik az ára. Amit ma egy gramm aranyért megkapok, a jövőben egy gramm aranyból többet kell majd adnom érte; mert az egy gramm aranyért megcsappan az értéke. Az általános drágaságnak, ime, új ösztetevője keletkezik, az arany értékcsökkenése. Amit üdvösnek kellene hinnünk, az aranybőség növekedését, károssá, veszedelmessé lesz: a drágaságot fokozza, a megélhetésünket, az étellel való küzdelmeinket megnehezíti. És az arany, a ragyogó csoda, új csodával szolgál nekünk. Vizek főnyében uszkál, a föld titokszerű mélységeiben rejtőzködik a kívánatos nagy kincs, a melyre szent éhséggel vágyott mindenkor az emberiség. Vizek tréfája, a föld szeszélye dúsabban kezdi ontani, mint valaha és a helyett, hogy örvendhetnénk neki, töprengünk az új csodán, amely drágábbá és nehezebbé teszi az életünket és megszorítja az életharc szomorúságait. *Kreutzer Lipót. Mm. (13).*

Közgazdasági hírek.

A zománczedény-ipar helyzete. A szakmában fegyverszünet állott be.

Néhány osztrák gyáros olcsó árakon ajánl ma is zománczedényt, főleg, hogy ha esetleg kartel jönne létre, minél nagyobb kontingenst tudjon kimutatni, de a többiek nem is hederítenek ezekre az olcsó ajánlatokra, mert a husvétii idény előtt túl voltak halmozva megrendelésekkel, amelyek már 5% felárral eszközöltettek. Ezt az 5% felárat különben minden gyáros számítja. Ma bazár-edényeknél, vaggon-vételnél, szabadon berakva 38%, prima árúnál 70% az engedmény, 5% felárral. A szakmában feszült érdeklődéssel várják, hogy mikorra helyezi az *Austria r.-t. ligetfalusi* megnagyobbított gyárát üzembe, úgyszintén, hogy mi történik végleg a csődben levő füleki gyárral, amelynek árukészletét már elárverezték, de az épületekre és gépberendezésekre még nem akadt vevő. Tényleg ennek a két gyárnak a sorsa fogja a jövő alakulást eldönteni. Ha a ligetfalusi gyár elkészül és a piacra lép, minden esetre diktálni fog. Vagy belemennek a többi gyárosok az »Austria« által javasolt kartel-feltételekbe, vagy nekizúdul ismét a versenyharc olyan potom árak mellett, amelyek eddig még nem voltak és ezt a versenyt akkor csakis a bőségesen fundált gyárak élhetik túl. *Mk. (13).*

Közgyűlések.

Az osztrák portlandi cémentgyár márczius hó 30-án tartotta Bécsben közgyűlését. Elhatározták, hogy az 1909. évi szelvényt 60 koronával váltják be a múlt

évi 80 koronával szemben és 100000 koronát a tartalékalaphoz csatolnak. *Us.* (75).

Mérlegek.

A Beocsini Czérentgyári Unió R.-T. 1909. évi negyedik üzletszáki mérlege. *Vagyon:* Gyárak és felszerelések 7.071.594,49 K; Ujbányai kőszénbánya és felszerelések 986.440,43 K; Készletek és anyagok 339.246,64 K; Készpénz 80.384,86 K; Váltótársa 513.409,74 K; Pénzüintézet betétek 1.341.185,37 K; Adósok 1.061.395,20 K; Saját értékpapírok és óvadékok 2.637.730,47 K; Különféle aktívák 6.872,91 K; Értékpapírletét 296.893,25 K. Összesen: 14.335.153,36 K. *Teher:* Részvénytőke 38000 db. részvény 200 K befizetéssel 7.600.000 K; Értékesítési tartalék 2.313.521,70 K; Tartalékalap 400.000 K; Hitelezők 599.827,14 K; »Klára« hivatalnokok és munkások segélyalapja 257.331,71 K; Különféle passzívák 388.476,92 K; Értékpapírletét 296.893,25 K; Nyereség 2.479.102,64 K; Összesen: 14.335.153,36 K. *Bp. Kzl.* (72). — **A Felten és Guillaume kábel-, sodrony- és sodronykötélgyár r.-t.** 1909. évi mérlegében az előző évről áthozott 22.801 (1908-ban 22.400) K-val együtt 846.792 (az előző évben 753.805) K bruttó jövedelmet számol el. A kiadások között a kamatok szerepelnek aránylag nagy összeggel, 34.778 (1908-ban 25.473) K-val, ami annak tulajdonítandó, hogy a hitelezők követelései az előző évi 649.961 K-ról 1.792.222 K-ra szaporodtak föl, tehát már jóval meghaladják az 1½ millió K alaptőkét. Kiadtak továbbá üzemi költségekre 140.163 (127.949), szabadalmi díjakra 6692 (6783), az üzem áthelyezésére 8179 (0), adóra 4568 (5172), a nyugdíjalaphoz való hozzájárulásra 8675 (0), leírásokra 49.925 (55.538) K-t. A tiszta nyereség 593.813 K, az előző évi 532.890 K-val szemben. Az osztalék részvényenként 60 K = 15% lesz, mint tavaly. — **Az Első magyar csavargyár r.-t.-ra** az 1909. év nem volt kedvező, mert az előző évről áthozott 121.082 (1908-ban 78.588) K-val együtt a bruttó-jövedelem 488.931 (az előző évben 654.618) K, tehát lényegesen kisebb volt, ellenben a kiadások nem igen csökkentek. Kiadtak adóra 64.760 (52.047), kamatokra 6388 (14.960) K-t, leírás volt 88.129 (89.586) K, úgy, hogy a tiszta nyereség 208.572 K az 1908. évi 498.025 K-val szemben, vagyis 1909-ben a 4 millió alaptőke csak 5,21%-kal kamatozott, míg az előző évben 12,9%-ot hozott. *Mk.* (13).

Piaczi hírek.

ÉRTÉKPIACZ. Értéktőzsdei árfolyam-jelentés.
(A Központi Váltóüzlet R.-T. Budapest, V., Szabadság-tér 3., eredeti heti tudósítása.)

1910. márczius 24–30.

	24-én	25-én	26-án	28-án	29-én	30-án
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár 4½% kölesönkötvény	99.50	99.50	99.50	—	99.50	99.50
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény	3130—	3130—	3130—	—	3160—	3160—
Magyar által. kőszénbánya 4½% elsőbbbségi kötvény	—	—	—	—	—	—
Magyar ált. kőszénbánya részvény Urikány-Zsilvölgyi kőszénbánya 4% elsőbbbségi kötvény	657—	657—	657—	—	657—	657—

	<u>24-én</u>	<u>25-én</u>	<u>26-án</u>	<u>28-án</u>	<u>29-én</u>	<u>30-án</u>
Beocsini cementgyári Unio r.t. részvény	710—	710—	714—	—	700—	705—
Északmagyarországi kőszénbánya részvény	326—	326—	326—	—	322—	322—
Esztergom—szászvári kőszénbánya részvény	215—	215—	215—	—	215—	205—
Felsőmagyarországi bánya- és kohómű részvény	562—	562—	568—	—	575—	565—
Kőszénbánya és téglagyár (Drasche) részvény	590—	590—	586—	—	591—	590—
Magyar asphalt r.t. részvény	207—	207—	209—	—	214.50	220—
Salgótarjáni kőszénbánya r.t. részvény	614—	614—	621—	—	619—	620—
Salgótarjáni kőszénbánya r.t. új részvény (1909. kib.)	595—	595—	605—	—	600—	604—
Nadrági vasipar társ. részvény	430—	430—	430—	—	430—	430—
Rímamurány salgótarjáni vasmű r.t. részvény	660—	660—	664—	—	665—	667.50
Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r.t. részvény	443—	443—	444—	—	444—	444—
Klotild első magyar vegyi ipar r.t. részvény	275—	275—	275—	—	275—	275—

VASPIACZ. Az amerikai vaspiacsról. Newyorkból közlik: Az Iron-Age szaklap írja: A nyersvas-üzlet nyer kiterjedésében, amde az ár hanyatlak. A vaskohók erős konkurrencziát fejtenek ki egymással szemben öntöttvas-árúk tekintetében, a második félévben való szállításra. A New-England társaság 7000 tonnát vásárolt jóval az eddigi áron alul. Cincinnátiból érkező jelentés szerint a csikágói és sant-louisi érdekeltek nagy bevásárlást tettek az eddig fizetett árnál 0.5—1 dollárral olcsóbban. Bázikus-vas a nyugoti középállamokban 15.75, dolláron kapható tonnánként. Ezzel ellentétben áll a kész anyag ára, habár ez sem egyöntetű ami a lemezt és a formavasat illeti. Az aczéltrösztt márczius első hetében 40000 tonnát könnyvelt el a februári 28000 és a januári 26000 tonnával szemben. A megrendelés lépést tart a napi produkcióval. *Bp.* (71). — **Nyersvas.** Glasgowban az elmúlt héten a piac csöndes, de a hangulat szilárd volt úgy, hogy áringadozások alig voltak. Az Angol bank kamatláb-emelése sem befolyásolta hátrányosan az irányzatot. Hematite iránt a kereslet szokatlanul nagy és az árak ennek folytán tetemesen emelkedtek. — Middlesboroughban szintén szilárdabb lett a hangulat. *Mk.* (13). — **PETRÓKEUMPIACZ.** **Petró-leumárak,** Budapest, márcz 26-án (Hesz Izidor és társa jelentése). Jegyzések: Standard petróleum 27 korona; 2 keresztres petróleum 27 korona; 3 keresztres petróleum 28 korona. 1 keresztres petróleum 30 korona. Amerikai császárrolaj ottani finomítás 62 korona. Belföldi császárrolaj 40 korona. Az árak 100 kilogramonként készpénzfizetés mellett, 20 százalék göngsúlylyal, a budapesti vasúti állomáshoz szállítva értendők. Carbolineum I. rendű 100 kg. 15 korona. Carbolineum II. rendű 100 kg. 13 korona. Baku gépolaj (orosz) 100 kg. 48 korona. Oliva gépolaj I. rendű 100 kg. 96 korona. Oliva gépolaj II. rendű 100 kg. 80 korona. Sűrített gépkenőcs I. rendű 100 kg. 68 korona. Sűrített gépkenőcs II. rendű 100 kg. 54 korona. Benzín közönséges 100 kg. 38 korona. *Bp.* (73).

Kartellek. | **Czémentkartel alakulásáról** adnak hírt egyes budapesti napilapok amelyek azt is tudni vélik hogy a tárgyalásokat a *Beocsini czémentgyári unió r.-t.* és az *Egyesült téglá- és czémentgyár r.-t.* vezetik olyan irányban, hogy külön magyar és külön osztrák kartel létesüljön, amelyek egymással elszámolási viszonyban állanak. Amint illetékes helyen kijelentették, a hír egészen alaptalan és ilyen irányú tárgyalásokra senki sem gondol. *Mk.* (13.)

Verseny tárgyalások. | **Artézi kút fúrása Aradszentmártonban.** Az Aradszentmárton községben fúrandó artézi kút munkáira *Soós Sámuel (Hódmezővásárhely)* kapott megbízást, aki 300 méterig terjedő fúrásra 8500 K -ért, ezen túl terjedő mélységre 12.000 K-ért vállalkozik, beleértve az anyagot is. *Mk.* (13.)

Hírek.

Híradások. | **Münnich Kálmán** bányatanácsost, mint a »Szepesi Lapok« beavatott forrásból értesülnek Ő Felsőgeudvari tanácsossá nevezte ki. *Lts.* **A sármási kiömlő földgáz elzárása** céljából a kincstár a Schlick-féle vasöntő- és gépgyár részvénytársaságot bizta meg a kiömlő gáz elzárására szükséges készülékek szállításával. A készülékek 60.000 K-nál többbe kerülnek *Mk.* (13.) — **A Dunántúli bányavállalatok r.-t.,** amelynek alakulásáról a Magyar Kereskedők Lapja f. évi 11. számában adott hírt, átvette *Korniss Károly* gróftól a *lámási kőszénbányák* bérletére vonatkozó *Pécs* városával kötött szerződését és ezeknek a bányáknak a kiművelésével fog foglalkozni. *Mk.* (13.) — **Az állami szénbányászat fejlesztése.** A kincstár által megszerzett szénbányákban a berendezési és feltérési munkálatokkal vannak elfoglalva. Az állami szénbányák központi igazgatósága hír szerint nem is fektet súlyt arra, hogy az első két esztendőben a szénkitermelés jelentékeny legyen. Egyelőre csak vrdniki és komlói szenet árúsítanak, de ebből is keveset. Petrozsényben már anynyira haladtak a berendezési munkálatok, hogy az évi termelés semmiesetre sem marad a három millió métermázsán alul. Halad a munka a többi állami széntelepen is. Petrozsényben aknákat fognak nyitni. Komlón egy 300—400 méteres akna készül. Vrdniken pedig munkában van egy mélyakna. Komlón az alapozásnál zavaró körülmények mutatkoztak, de a nagyszabásúnak tervezett szénszeparáció nemsokára elkészül. A komlói szénbányahivatal vezetősége érdekes tervvel is foglalkozik. Gyengébb minőségű szeneit megfelelő mosás után brikettirozni óhajtja s az ily módon nyert tüzelőanyagot generator-brikett alakjában kívánja értékesíteni. Az erre irányuló kísérleteket az osztrák-

magyar államvasút-társaság resincai szénmosójában és brikett-gyárában végzik. Ha az eredmények megfelelőek lesznek, Komlón állami szénmosó és brikett-gyár fog épülni. *Pn.* (75.) — **A kissármási földgázforrásnak ipari célokra való felhasználásával** már jó ideje foglalkoznak az illetékes tényezők. A végleges megoldás azonban késik, mert a hasznosításra nézve különböző tervek merültek fel s nem tudják eldönteni, hogy minő megoldás volna a leghelyesebb? Először a Ganzgyárral tárgyalt a kormány, központi villamosmű létesítése dolgában. De a Ganz-czég kiküldöttei állítólag nem találták meg a garanziát arra, hogy a földgázömlés meddig tart, nem-e fogy ki néhány esztendőn belül. A tárgyalások végül is nem vezettek eredményre. Ezek után a mezősegi városokkal lépett a koalíciós kormány érintkezésbe s az iránt érdeklődött, hogy a központi villamosmű létesítése esetén mennyi áramfogyasztást garantálhatnak. Kolozsvár, amelyre legjobban számítottak, azt a választ adta, hogy van saját villamosmüve, amely könnyen fejleszthető s nincsen szüksége más erőforrásokra. Hasonlóan nyilatkozott más két mezősegi város. Így azután nem maradt más hátra, minthogy az állam minden külső biztosíték nélkül kísérelje meg a nagysármási földgáz hasznosítását. A kormány most négyes bizottságot küld ki Amerikába, ahol Pittsburgban a nagysármásihoz hasonló földgázforrás van, amely óriási villamosmű erőforrása. A bizottság a pittsburgi tapasztalatok alapján fogja azután a tervezetet elkészíteni. *Pn.* (75).

Bányászegyesületek.

A Magyar Bányász és Kohász Altisztek Országos Egyesületének

Somsálybánya-vidéki osztálya márczius 20-án tartott ülésén tudomásul veszi az osztály megalakulását jóváhagyó alispáni határozatot, tárgyalja Mega Samu iglói osztályelnök egy országos társzláda létesítésére irányuló javaslatát és határozatában a központ véleményéhez csatlakozik; 2 új tagot felvételre ajánl. Miután az osztály elnöke el távozott új elnöknek *Bránszky Istvánt* választja. A központ pénztárának 67 K összeget küld; megrendeli az osztály pecsétjét s osztály pénztár létesítését határozza el. Ugyanezen egyesület **alsófernezei osztálya** márczius 8-án tartott ülésén megemlékezik *Kriszt Gyula* kereszthegyi intézőnek haláláról, tárgyalja az országos bányatárspénztár-javaslatot, melyet a magán alkalmazottakra igen üdvösnek tart és melegen pártolja, de annak kiterjesztését az állami szolgálatban állókra nem tartja üdvösnek. Utóbbi javaslatot az **aranyidai** és a **zalatnai** osztályok is tárgyalták és az alsófernezei osztály határozatával egyező határozatot hoznak. *Mlj.* — **Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület választmány**a 1910. évi április hó 11-én, hétfőn d. u. 5 órakor az egyesület helyiségeiben (Budapest, IV., Kecskeméti-utca 14.) ülést tart. Tárgyak: Titkári jelentés 1910. év első negyedéről. Tagok felvétele. Az államvizsgai ülnökök kinevezése. Teleki pályadíj. 1910. évi közgyűlés, 1909. évi zárszámadás. Folyó ügyek. *Lts.*

Bányahatósági ügyek.

Az iglói m. kir. bányakapitányság, 1910. évi márczius hó 19-én

505. szám alatt a következő határozatot hozta: Miután a gölniczbányai Zechen József Thurzó nevű bányatársulat tulajdonát képező, a bányakönyv lőcsei II/D. k. 69. lapján bevezetett József Thurzó védnevű bányaművet, annak részvényesei üzembe nem tartják s a *gölniczbányai m. kir. bányabiztosság* 1909. évi május hó 21-én 433. szám alatt kelt felhívása, valamint a kir. bányakapitányságnak 1909. évi szeptember hó 24-én 1931. szám alatt és 1910. évi január hó 20-án 130. szám alatt kelt határozatai azon meghagyásának, hogy az elhalt Valkó Victor bányatársulati igazgató helyébe új meghatalmazottat jeltensenek be, a bányát művelésbe vegyék és az üzem eddigi elhanyagolását igazolják, a kirótt pénzbírság daczára az ismételten kitézött határidő alatt eleget nem tettek, a bányakapitányság tőlük a bányajogosítmányt elvonja és jelen határozat jogerőre emelkedése után az általános bányatörvény XIV. fejezete szerint fog eljárni. 596. G. —

A zalatnai m. kir. bányakapitányság 1910. évi január hó 11-én 26078/1909. sz. alatt a következő »Hirdetés«-t közli a Budapesti Közlöny 1910. évi 73. számában: Az Első magyar grafit- és kőszénbányázésg és bányatársulat Hunyadvármegye petrozsényi járásába kebelezzet Alsó-Barbatény-Iszkrony községben fekvő Szent László védnevű bányászat huzamosabb ideig merőben elhanyagolt üzemen kívüli állapotban hagyatván és miután az eddigi mulasztás igazolása és törvényszerű üzembevétele iránt az 1909. évi 23003. sz. alatti bányahatósági felszólítás sem vezetett eredményre, ennél fogva következetes üzemhanyagolás miatt az ált. bányatörvény 243. §-a alapján a jogosítmány elvonását a bányakapitányság kimondja és könyvi kitörlését jelen határozat jogerőre emelkedésével foganatosítja. Ezen határozat oly hozzáadással hozatik köztudomásra, hogy a bányászatot megszerezni szándékozók ebbeli zárt vételajánlataikat zárt borítékban lepecsételve az öszszeg megnevezése nélkül a zalatnai magy. kir. bányakapitányságnál benyújthatják.

Társadalmi hírek.

A Bánszállási Bányatelepi Olvasókör f. évi márczius hó 27-én az olvasó-

kör helyiségeiben, hangversenynyel egybekötött műkedvelői előadást rendezett a következő műsorral: Párbay-nyitány, előadta a bányászzenekar; Leczke, Vígjáték egy felvonásban, irta Juhász J., előadták: Szorschág Antal, Majoros Szidi, Roszjár Lajos, Szegedy Annus, Zimmermann Béla, Lapsánszki András; A főpróba, tréfás jelenet Csajági B-től, előadták: Roszjár Győző és Roszjár Lajos; Szerenáde és tárógató-szólo, előadta a bányászzenekar; A drótostót, tréfás jelenet, Csajági B.-től, előadták: Tamási Gyula és Guzovics Gizike. Jószerencsét induló, előadta a bányászzenekar; Az ember és az élet, humoros felolvasás, előadta Szorschág Antal; Egyveleg, előadta a bányászzenekar. A közreműködőket, akik mindannyian igyekezettel játszották szerepüket, szép sikereikért lelkes tapssal jutalmazta a közönség. 569. B. — **Márczius tizenötödike Alsószalánkon.** — A »Rimamuráuy-Salgótarjáni Vasmű R. T.« alsószalánki bányatelepén délelőtt az iskolákban este a bányatelepi olvasókör helyiségeiben áldóztak a nagy nap emlékenék. Az olvasókör ünnepélyén közreműködtek: Bobák József, Vértes Jusztina, Halász

Ferencz, Lenger Károly és Gruber Ágota. Az esti ünnepélyt követő vacsora keretében Jánk József bányagondnok olvasóköri elnök a szereplők és Halász főtanító érdemeit méltatta; Zubriczky György gör. kath. lelkész Jánk Józsefekre mint példás főnökre és elnökre emelte poharát; Tihanyi Lajos r. kath. lelkész a magyar nőket dicsőítette; Rumpler Ernő bányamérnök pedig a bányatelep vallásfelekezetei vezetőit állította oda követendő példaképül. *Szl.* (41). — **ELJEGYZÉS.** **Plander Géza** a Felsőmagyarországi bánya- és kohómű-részvénytársaság főbányamérnöke Zalatnáról eljegyezte nyiri Nagy Annát Lőcséről. *Bp.* (73.) — **HÁZASSÁG.** **Mracsek Lipót** bányamérnök, márczius hó 31-én tartotta esküvőjét Tassy Betz Mariskával, Tassy Betz Károly, a képviselőház irodai főigazgatójának leányával Ujpesten. *Et.* (73.)

Vegyes hírek. | **Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete** kedden, április 5-én délután 6 órakor, Budapest, II. Albrecht-út 11. sz. helyiségében rendes választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Az április 17-én tartandó közgyűlés elé terjesztendő jelentés; 2. A kijelölő bizottság jelentése; 3. A közgyűlésre beküldött indítványok; 4. A fölemelt tagsági díjak befizetésére vonatkozó tapasztalatok előterjesztése; 5. Az állami alkalmazottak utazási s átköltözködési illetményeire vonatkozó szabályzat tervezete; 6. A titkár jelentése; 7. A pénztáros jelentése; 8. Az ellenőr jelentése. *Bp.* (73). — **Nyersolajtüzelés a magyar és osztrák vasutakon.** A román vasutak példáját követve, a magyar királyi államvasutak egyes viczinálisain kísérletet tettek a lokomotívoknak nyersolajjal való fűtésével. A kísérletek állítólag nem legfényesebben sikerültek s azért a Máv. lemondott arról a tervről, hogy lokomotívjait nyersolajjal fűtse. Nem lehetett erről szó már azért sem, mivel Magyarországon eddig nem volt nyersolajtermelés. Most azonban, hogy a kormány hozzálátott a petróleumterületek felkutatásához és remélhető, hogy nemsokára Magyarországon is akadnak bő petróleumforrások, foglalkoznunk kell ezzel a kérdéssel annál is inkább, mert a Máv. külföldi szenet fogyaszt és naftatüzelés esetén ezt a behozatali különbözetet meg lehetne takarítani. Ausztriában sokkal később kezdték meg a naftatüzeléssel való kísérleteket, de nagyobb eredménnyel. A galicziai államvasutakon ma már csaknem kizárólag nyersolajjal fűtik a mozdonyokat, ami könnyen érthető, ha elgondoljuk, hogy Galicziában gazdag petróleumforrások vannak és a nyers naftakészletek sokszor nagyon felszaporodnak. Most azután az alpesi vasutakon is megkezdik a nyersolajtüzelést. Eddig negyven lokomotívot alakítottak át erre a célra, amelyek azokon a vonalakon fognak közlekedni, ahol sok az alagút. Itt a nagy füstképződés miatt csak elsősorban szénrel lehetett tüzelni, míg most nagy megtakarításokat remélnek a nafta-tüzelés révén. *Pn.* (70). — **Elítélt aranytolvajok.** »Lopás a rudai tizenkét apostol bányában« cím alatt a »Hunyadvármege« f. é. 13. számában a következő hír jelent meg: Magyarország e leghirebb aranytermő bányájában már számtalan lopás történt és fog ezután is történni, ha csak a mostani erélyesebb vezetés némileg útját nem állja a rablógazdálkodásnak. A kolozsvári kir. tábla a napokban egy ilyen lopási esettel foglalkozott. Még a múlt év május 8-án történt, hogy nagyobbarányú aranylopásra jöttek rá a vezető emberek. A nyomozásnál azután meggyanusították Cserni Ottó bányafelügyelőt is, akinél körülbelül 300 korona értékű aranyérczet találtak. Hálóba került még Picsuk Ferencz is, valamint Oplusin Mihály felügyelőt is gyanuba fogták. A dévai törvényszék Oplusin hat havi fogházra, Csernit pedig 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Picsukot fölmen-

tette a törvényszék. A kir. tábla tanácsa, melynek Weress József volt dévai kir. törvényszéki bíró is tagja volt, hosszús tanácskozás után megváltoztatta a törvényszék ítéletét: Csernit ugyanis hat havi börtönre, Picsukot pedig négy havi fogházra ítélte lopás büntette miatt, Oplusint kellő bizonyítékok hiányában fölmentette. Az elítéltek a tábla ítélete ellen most a Kuriához felebbeztek.

Hírek a külföldről. | **Új petróleum-források Romániában.** A romániai damboviczai kerületben az *Astratársaság* területén új petróleum-forrást találtak. A furólyuk 621 m. mély, a glodeni-i petróleum-zona folytatását képező Doiczesti falu mellett van és egyelőre 3—4 cziszterna nyersolajat szolgáltat. Glodeni vidékén most különben fokozott mértékben folytatják a furásokat. *Mk.* (13). — **Üzemredukció az osztrau-karwini szénkerületben.** Már többször jelentettük, hogy az osztrau-karwin-vidéki szénbányavállalatok üzletmenete nagyon gyöngye és a túltermelés mindinkább érezhetővé válik. Ezen most úgy akarnak segíteni, hogy hetenként egy-egy hétköznapon az üzemeket szüneteltetik. Ilyen üzemredukció már tavaly is volt egy ideig, csak hogy akkor a vagonhiány volt az oka, míg most a fogyasztás hiánya kényszeríti a bányákat termelésük megszorítására. *Mk.* (13). — **Új aranybányák Mekszikóban.** Mekszikóból táviratozzák: Az aztékok mesés kincseit, a Mekszikó hegyeiben rejlő kiaknázhatatlan aranybányákat, amelyekből a spanyolok akkor, amikor még Mekszikó urai voltak, mondhatlan sok kincset nyertek, ismét felfedezték és egy angolokból álló részvénytársaság már az összes előkészületeket megtette a bányák kihasználására. Frank Campbell angol utazó, aki nagyon sokat járt Mekszikónak eme kevésé látogatott vidékén és aki az új vállalatnak igazgatója lesz, igen érdekesen írja le ezeknek a bányáknak a mesés gazdagságát és változatos történetét. Eszerint kétszáz évvel ezelőtt a Tayapa aranybánya a spanyol korona tulajdona volt. A hermonillei községi levéltárban olyan okmányokat talált Campbell, amelyek azt bizonyítják, hogy ez a bánya 200 milliónyi tiszta hasznot hajtott a spanyol királynak. A bányát a spanyolok felügyelete mellett indiánok művelték. Közben lázadás támadt, a spanyolokat az indiánok egy szálíg leöldösték és a bánya bejáratát olyan ügyesen el tudták zárni, hogy száz évnél több idő telt el, míg a vakmerő Robert d'Aumalie rátalált, aki azonban életével fizetett meg a felfedezésért, az indiánok megölték. Campbell most egy barátjának a társaságában ismét megkísérelte a bánya felkeresését és neki szerencsésen sikerült is. Egy körülbelül 80 méter mély szakadék fekéen nagyobb mélyedést pillantottunk meg — mondja Campbell — amiből arra következtettem, hogy itt valamikor bányát műveltek. Lemenvén a szakadékba, a régi művelésnek a nyomaira, létrákra és bányaszerszámokra bukkantunk. Kiderült, hogy ez a Tayapa bánya, amelynek arany- és ezüst-mezői a spanyol korona gazdagságának egykor főforrásai voltak. Most a Southern Pacific vasút déli végállomásától, Tonochitól egy, a bányához vezető vasút tervének a kidolgozásával foglalkoznak és ennek elkészültével a bányát rögtön üzembe helyezik. *Pn.* (72).

Balesetek. | A verespataki Alsó-Laci bányában m. hó 24-én Ajda János bányászt halálos szerencsétlenség érte. Ajda a bányának »Kortok« nevű üregében a talpat robbantotta, miközben ez, alatta **beszakadt.** A szakadás és omlás folytán a talpközeten álló bányász, a közel 100 m-el mélyebben fekvő Rizna-bánya talpára lezuhanva ott szörnyet halt. *Ab.* (13.)

Szakoktatás. | **Az osztrák bányászati főiskolák reformálásának kérdését,** amely ma ismét napirenden

van, először 1869-ben akkor vetették fel, amikor a pübrami és leobeni bányászati akadémiák vezetése a pénzügyministerium reszszortjából a földművelési ministerium reszszortjába lettek áthelyezve. Az ez irányban megtartott első bizottság a következő határozatokat hozta: Az ország szükségleteit egy akadémia kielégíti; ezen akadémiát Bécsben kell létesíteni; az akadémia, költségkímélés szempontjából, a politechnikumhoz csatolandó; az előkészítő tárgyak a politechnikumra a szaktárgyak külön tanárookra bízandók. A rá következő évben (1870. márczius 29.) összeült bizottsági tárgyalás egyhangú határozata volt: Bécsben önálló főiskola létesítessék; a pübrami és leobeni akadémiák felhagyassanak; Pübramban és Leobenben bányaiskolák állítassanak fel; a főiskola a »Geologische Reichsanstalt«-tal egy közös épületben helyeztessék el. 1873-ban a Bécsben felállítandó bányászati főiskola szervezeti szabályzata és költségelőirányzata elkészült, amely szerint bányászati, vaskohászati és fémkohászati szakosztályok felállítása volt tervbe véve. A nagy pénzügyi válság miatt e tervezetéseket meghíusultak. 1895. évben a két akadémiát főiskolai rangra emelték és szervezetüket ennek megfelelően módosították. Az 1910. évi február hó 10-én a kérdés újra felszínre került avval a megjegyzéssel, hogy a főiskolának Bécsbe való áthelyezését a leobeni főiskolai palotának a közel jövőben való elkészülte miatt, pénzügyi okokból teljesen el kell ejteni. A legeslegujabb felmerült eszmecsere különösen a más technikai főiskolákhoz való csatlakozás pro és kontrája körül forog és ez irányban különösen a kohászati szaknak más technikai intézethez való csatlakozását tartják sokan igen üdvösnek. Ezen eszme pártolói a bányászati szakoktatást Ausztria számára, Leobenben vélik meghagyandónak, a kohászatot pedig Bécsbe áthelyezendőnek véleményezik avval a megokolással, hogy az új leobeni főiskolai palota a bányászati szak jövődjé terjeszkedését hosszú időre biztosítani fogja. Itt csak az a kérdés: Mi történjék Pübrammal? ahol ma csak három rendes hallgatója van a kohászatnak és ahol a három hallgatóra három rendes tanár és három adjunktus esik! A bányászati szakosztályt többen látogatják. Mindenesetre kétségbevonhatatlan dolog, hogy az *egy* bányászati főiskolára való koncentráció előnyösebb volna. Leoben mellett igen sok okot lehet felhozni, többek között azt, hogy épületei a befejezés stádiumában állanak és, hogy Leoben az ősbir intézet előjogával bír. Amint a dolog jelenleg áll, a bizottság a főiskolák és a gyakorlat szaktekintélyeihez fog fordulni, hogy azok véleményét, záros határidőn belül beszerezve, még az idény vége előtt, e véleményekre támaszkodó megokolt zárójavaslatot terjeszthessen elő. *Ob. (12.) Lts.* — **Kokszoló-telepi-laboratórium szakoktatás célzatával.** Breslauban, a technikai főiskola vaskohászati intézetét a Stettiner Schamottefabrik A. G. vorm. Didier, 30000 markkal ajándékozta meg avval a célzattal, hogy ez ősszeg kokszoló telepi laboratórium létesítésére fordítassék. A laboratórium kiegészítője lesz ama három kemenczéből álló kokszoló-kísérletező telep, a melyet ugyancsak a Stettiner Schamottefabrik létesített a vaskohászati intézet olvasztó csarnokában. (Stahl u. Eisen. 1910. febr.) *Vd. (11).*

Irodalom.

Lapszemle. | Az »*Österreichische Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen*« 1910. évi 12. száma, márczius 26-án a következő tartalommal jelent meg: A Girod-kemence és a Girod Pál rendszerű elektromos olvasztóművekről, írta *Borchers W.*; Grafitelőfordulás Csehország déli részében, különös tekintettel a Schwarzbach-, Stuben- és Mugrau-bányákra, írta: *Breitschopf József* ny. bányagondnok; Fekete és kék nagyvasolvasztó-salakok, írta: *Fleissner János*; Ellenőrző mérések adományozott bányatelkekben, írta: *Kadavinka Viktor* bányamérnök. Szabadalmak. Statisztika. Irodalom. Hivatalos rovat. Egyesületi közlemények (a melyekből különösen a montanisztikus főiskolai előadásrendszer reformálására vonatkozó bizottsági jelentést kell kiemelni). Jegyzetek. Londoni fémárak 1910. márczius 18-án. *Lts.*

Különfélék.

A világ legnagyobb ragadozója. A newyorki természetrajzi múzeumban fölállították a világ legnagyobb ragadozójának, a *tyrannosaurus*-nak a csontvázát, amelyet Brown tanár nemrég talált Montanában. Ez a vízözön előtti szörnyeteg 40 (angol) láb hosszú volt, hatalmas koponyával, négy (angol) láb hosszú állkapocscsal, hat (angol) hüvelyk hosszú fogakkal. Brown ekspedíciója oly szerencsés volt, hogy még két csontvázat talált s a harmadiknak a feje a legszebb és legnagyobb valamenynyi között. Külön is állították ki egy nagy üveg-bura alatt, a csontváz mellett. E két utóbbinak a csontvázát oly helyzetben fogják később felállítani, amint egy dinosauruszt támadnak meg s akarnak felfalni. Nincsen élő ragadozó, mely ezekkel a szörnyetegekkel összehasonlítható legyen. Az oroszán és a tigris a hatalmas növényevőket, a rhinoceroszt és az elefántot nem igen merik megtámadni, a *tyrannosaurusok* azonban oly támadó-fegyverekkel voltak ellátva, hogy a legnagyobb állatokkal is elbántak. A *tyrannosaurus* ereje s támadó fegyvere olyan volt, hogy még a többi vízözönelőtti hatalmas ragadozó is retteget tőle. *Us.* (30.)

A Déry Károly-féle Bányakalauz 1910. évi hetedik folyamára megrendeléseket elfogad s megjelenése után elintézi *Joerges Ágost özv. és fia könyvkereskedése Selmechányán.* Ára 9 K.

Bányakönyvelői minősítéssel bíró, pénztárkezelésben jártas, megbí-
ható szakerő **pénztárosi vagy számvevői** állást keresünk hazai
számára ————— bányavállalatnál „495
P.“ jeligére való hivatkozás esetén, 10 filléres postajegy ellenében
közelebbi felvilágosítással szolgál a szerkesztőség. 3—3

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Budapest, V., Lipót-körut 5.
Telefon szám: 211. és 212.

Gyár: Pozsonyban.
Távirat cím: Siemenschuckert.

Készít: Villámos világitási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Elektrolytikus berendezéseket. Villámos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítókat, wattórászámlálókat (Schuckert-rendszer), vezetékberendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Iv-lámpa-szeneket. — **Különlegességek:** Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villámos fűrógépek, villámos bányafűrógépek, villámos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Stein Sándor

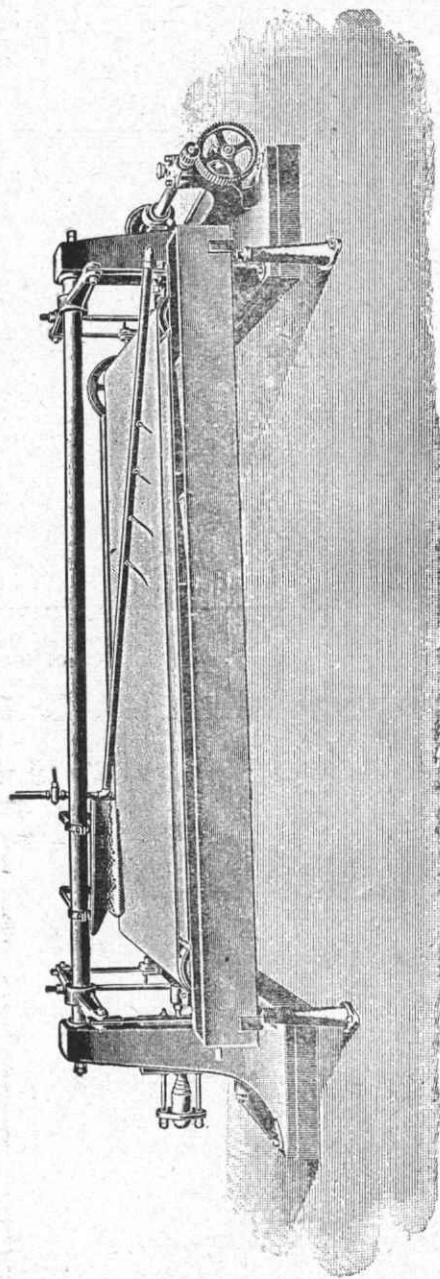
műszaki szijgyártó műhely.

BUDAPEST, VIII., Köztemető-ut 12a.

☛ Ő Felsége a szerb király udvari szállítója. ☛

Ajánlja t. cz. bányatulajdonosoknak saját készítményü bányabőr felszereléseket u. m. mindennemü mentő-öveket zárkapocscsal előírásosan készítve. Mászó-öveket, biztonsági övek, bánya bőrruhák eredeti Cromm-bőrből, füst álarcokat többféle mintákban. Lószerzőszámokat és mindennemü tűzoltósegéd-eszközöket. **Árjegyzéket kívánatra küldök.**

Kachelmann Károly és fia gépgyára Vihnye.

Villamos és gőzhajtású szállítógépek Dugattyús és centrifugal bányaszivattyúk

Érczelőkészítők

Zúzoberendezések

Szabadalmazott

Humboldt-féle rázószérek

Szabadalmazott

Bartsch-féle körlököszerék

Aknatornyok

Aknaberendezések

Legújabb szerkezeti
aprítógépek, osztályozó
sziták, mosó-dobok,
ülepítő-gépek.

ROHONCZY J.

PARCELLÁZÓ ÉS INGÁTLAN ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 17. SZÁM.

Birtokok parcellázását saját költségeimmel fedezem, úgyszintén azok elcserélését esetleg eladását csekély díj ellenében pontosan és lelkiismeretesen eszközölöm. Aki házáat, birtokát eladni vagy :: elcserélni óhajtja, forduljon hozzám. ::

Minden tudakozódásra irodám készséggel díjtalanul megadja a kellő felvilágosítást.

FOGAK

szájpadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától feljebb,

:: **10 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL.** ::

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán kitüntetett fogak rágásra kítűnően használhatók, könnyen megszokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedüli ::
speciális készítője ::

SCHATZ JENŐ

TEKHNIKAI FONÖK

Budapest, VII., Wesselényi-utca 60., I. 4. szám.

Fogorvosi intézet — Rendelés egész napon át este 8 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Szakorvosi rendelés fog- és szájbetegek részére.

Fogtömések a leggondosabb kezeléssel. Speciális, fájdalom nélküli fogműtétek. Régi rosz fog-
:: sorok átalakítása megvárható. Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek. Mérsékelt árak. ::

A hirdetésekre való reflektálásokról kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos, szab. ablak-
szellőztető-készülék és önműködő
:: zajnélküli ajtócsukó-készítő ::

BUDAPEST
VIII., József-utca 14. sz.

Szabadalmi sz. 16794.

Költségvetésekingyen

Mérték-vétel végett szives-
kedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztetők ára:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes	25- K
Rendes ablakok iskolák, intézetek, magánlakásokhoz	13- K
Könnyebb szimpla ablakokhoz	9- K
Klozetablak	7-60 K

3500 darab már használatban van.

Ablakszellőztető készülékeimet a következő nevesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó,
Keresk. ministerium, Ref. főgimnázium, M. kir. Ludovika, Kispesti áll. elemi iskolákban s
több kórház és iskolában és vidéken is kitünőnek bizonyultak.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Irodakabátok ○ ○ ○ ○
Raktárköpenyegek ○ ○
Mindennemű indigókék

munkásöltönyök

minden szakmának

GOLDFARB MANÓ

specziálista.

Budapest, VII. kerület, Kertész-utca 23. szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A hirdetésekre való reflektálásakor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Angló-American

finom angol úri szabóterem

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám I. em.

A legegánsabb és legfinomabb úri öllönyöknek és felöltőknek egyedül az **Angló-American** cég a speciális készítője, kizárólag angol kelméből.

== **Készpénz, valamint amerikai hitelrendszer.** ==

Közigazgatási ügyekben

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz diszpenzáció (kihirdetés aluli felmentés) kivételes nősülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparendély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítésadással szolgál. Ügyszintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik.

FELLNER ÁRMIN

közigazgatási és okmánybeszerzési irodája
Budapest, VI., Szondy-utca 79. sz.

Alapított 1888. évben

Alapított 1888. évben

REFORM

tudakozó- és inkaszszó-intézet

tulajdonos:

Székely Sándor

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 66. szám.

Kereskedelmi és magán információk legmegbízhatóbban beszerezhetők jutányos díjak mellett.

Külön inkaszszó osztály

! Villamos zseblámpa !

Mindenkor használatra készen. Gyenge nyomás az
:: ujjal és élénk villamos fény árad szét. ::

Teljesen veszélytelen!

Könnyen és kényelmesen hordható a zsebben és évekig használható.
A villamos batteria, ha már felhasznált, ujjal helyettesíthető.

== Ára teljes felszereléssel 3 korona. ==

Nagyító lencsével 4 K.

Batteria 1 K.

Szétküldés utánvéttel.

Neumann József

Budapest, VIII., Örömvölgy-utcza 16. szám.

Beretváld önmagadat

az amerikai biztonsági beretva-készülékkel.

Ez a világon a legkellemesebb használatu és a legutányosabb készülék! A gyakorlatlan kéz is levegzi kifogástalanul a legkeményebb szakált gyorsan, simán. Még sötétben is biztosan és veszélytelenül beretválkozhatunk. Egyedüli védelem az undorító ragályok, mint például a szakálsömör ellen. A készülék használatra készen, legfinomabban ezüstözve, portómentesen csak 5 korona 20 fillérbe kerül s a pénz be üldése ellenében, vagy utánvéttel mellett rendelhető:

D. E. Scheffer

Budapest, VII. ker., Baross-tér 13. sz.

A készüléket csak egyszer kell megvenni, készütsége kítűnő és egy emberéleten át kitart. 1907-ben 50.000 darab kelt el.

Igen sok elismerő levél.

A hirdetésekre való reflektálásakor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

FUCHS SÁNDOR

épület- és műlakatos-mester
Budapest, VII., Kisdiófa-utcza 8.

Elvállal mindennemű lakatos- és mechanikai munkákat, úgy mint: épület vasalását, rolót, napellenzőket és diszrácsozatokat, tűzhelyeket felelősség mellett és villanyszereléseket. Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

Pénzkölcsön!!

Vidéki szilárdan épített bérházakra: 10–50 évi törlesztésre 5%-os kamatozás mellett, a becserték 55%-át. **Földbirtokokra:** 10–60 évi törlesztésre 4%-os kamatozás mellett, a becserték 70%-át. **Drága kölcsönöket konvertálunk.** Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív. **Tisztviselőkkölcsön:** 10–30 évi törlesztésre 6%-os kamatozás mellett. **Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt.** **Közlendő:** életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8%-os kamatozás mellett.

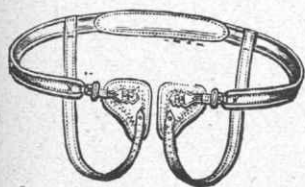
Orsz.-Hitel- és Kölcsönszerző-Vállalat Igazgatósága

VI. kerület, Izabella-utcza 67. szám.

Telefon: 101–28.

Alapítattott: 1898. évben.

Felvilágosítás díjmentes. = Válaszbélyeg.

PAULOVITS JÁNOS

Cs. és k. sz. orvosi kótszerész.
Patent sérvkötő, haskötő köldök-
kötő.

Budapest, VII., Akácza-u. 24. szám, földsz.

Erős bányasérvkötők, érszorítók, haskötők, vesetartók, műlábak, műkezek, támgépek, érharisnyák, egyenestartók, valamint mindennemű orthopádiai kótszerek lejutányosabb árban.

Árjegyzés ingyen és bérmentve. — Minden saját készítménye.

A hirdetésekre való reflektálásor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Műszaki és egyéb nyomtatványok.

(Az árak 100 ívenként értendők.)

I. Építési nyomtatványok.

Rsz. 103.	Előméret	K 3 ^{.-}
» 94.	Költségvetés (építési) belív	„ 3 ^{.-}
» 95.	„ „ „ „ külvív	„ 3 ^{.-}
» 199.	D) Munkabérek és anyagárak jegyzéke külvív	„ 3 ^{.-}
» 200.	Ugyanaz belív	„ 3 ^{.-}
» 201.	E) Arelemzés (építési) belív	„ 3 ^{.-}
» 202.	„ „ „ „ külvív	„ 3 ^{.-}
» 203.	Építési „ gazdálkodási kimutatás	„ 3 ^{.-}
	Némethy, Építési tanácsadó, 2 kötetb. K	20 ^{.-}
	Sobó, Középitészet, 2 kötetben	„ 32 ^{.-}

II. Bányamérési nyomtatványok.

» 102.	A bányamérés tökéletes jegyzéke	K 3 ^{.-}
» 174.	Háromszögoldalok számítása, 2 db egy íven	„ 5 ^{.-}
» 175.	Kompaszmérés jegyzőkönyve	„ 3 ^{.-}
» 176.	Szintezés jegyzőkönyve	„ 3 ^{.-}
» 179.	Szögmérés a sorozati mérés mód szerint, 2 drb egy íven	„ 5 ^{.-}
» 188.	Egyszerű szögmérés	„ 5 ^{.-}

III. Egyéb nyomtatványok.

» 178.	Bérczédula bányamunkások részére, 4 drb egy íven	„ 2 ^{.-}
» 197.	Fizetési nyugta állami tisztviselők részére, 2 drb egy íven	„ 3 ^{.-}

Mint oly töltőtollat, mely aránylag nem nagy ára mellett mégis minden igényt kielégít, igen ajánlhatjuk a

== „Red Dwarf“ töltőtollat. ==

Egyet se adtak vissza — tehát jól! Ára 7 korona.

: : : Kitűnő és tartós könyvkötészeti munkák hivatalok részére. : : :

Richter-, Riefler-, Gisy- és Kern-féle rajzeszközök eredeti gyári áron.

Minden nyelvű szakkönyvek beszerzése ered. bolti áron.

Joerges Ágost özv. és fia

könyv- és papirkereskedése, könyvkiadóhivatala és könyvnyomdája
Selmeczbányán.

Melléklet a „Jó Szerencsét” 1910. évi április 3-iki 27. számához.

BÁNYAMŰVELÉSTAN.

—
TANKÖNYV

A SELMECBÁNYAI M. KIR. BÁNYÁSZATI ÉS ERDÉSZETI
FŐISKOLA BÁNYAMÉRNÖK HALLGATÓI SZÁMÁRA.

—
IRTA:

RÉZ GÉZA

FŐISKOLAI RENDES TANÁR.

I. KÖTET.

SELMECBÁNYA,

JOERGES ÁGOST ÖZVEGYE ÉS FIA KIADÁSA.

1910.

Éppen husz esztendő mult el azóta, hogy Litschauer Lajos bányatanácsos ur első magyar nyelven irt »Bányamíveléstan« című kézikönyvé a bányászati vonatkozású művek kiadásával előszeretettel foglalkozó cégünk nyomdájából kikerült.

Ezen elmúlt két évtized alatt a bányászati tudományok és így a bányaműveléstan ismeretkörébe tartozó egyes ágazatai is nem várt gyors fejlődésnek indultak.

Igy például nagy haladást jelent a mélyfúrásnál, a most annyira elterjedt vizáramlással, lüktetve működő fúrás módok és az utolsó években feltalált hidraulikus motorral mozgatott Wolszky-féle furó.

De óriási haladást tapasztalunk az alkalmazásba jövő jövesztő módoknál is, hol a munkabérek folytonos emelkedésével és a termelések fokozásával párhuzamosan, a jövesztő gépek, kotró-, réselő-, szénfeszítő- és furógépek léptek gyorsan előtérbe és az ide tartozó szerkezetek elérték ma a kezelhetőség, tartósság, olcsóság és munkabírás szempontjából azt a tökéletességet, mint azelőtt soha. Sok újítást, a régítől eltérő eljárást találunk magánál a bányüzemnél is. Az annyira jól bevált iszaptömedékelés, a gépek alkalmazásával kapcsolatban megváltozott fejtési módok, az irányvágatokból való fejtésre előkészítés stb. stb. mind újabb dolgok.

Sok más szerkezetet és eljárást alkalmaznak ma a bányaterek biztosításánál. Számos új módszert ismerünk az aknák mélyítésénél is, különösen hol nagyobb víznyomással és víztömegekkel kell megküzdeni. Vagy ha a szállítási eszközöket, a bányák szellőztetésére szolgáló berendezéseket hasonlítjuk össze, nagy különbséget fogunk találni a ma és tegnap között; bár a feladat még nincsen eléggé megnyugtató módon megoldva, mégis nagy tökélyre emelkedtek már a mentésre szolgáló eszközök is.

Igen sokat lehetne még felsorolni, mik az utolsó évtizedek nagy haladását a bányászat terén igazolnák.

Mindezekről természetesen számos szakembernek a külföldi, különösen német, francia, angol folyóiratok, tan- és

kézikönyvek útján tudomása van, nehezen jut azonban hozzá az, ki ezen nyelvek birtokában nincsen.

A most megjelent és szóban forgó mű, mely első sorban a selmeci bányászati és erdészeti főiskolánál használandó tankönyv óhajt lenni, de minden szakember által kézikönyvnek is használható, a legujabb irodalom anyagát vette figyelembe. Így első sorban Demanet-, Höfer-, Treptow-, Heise-Herbst kitűnő műveit, valamint a különböző nyelvű szakfolyóiratok, monografiák anyagát is.

A Bányaműveléstan három kötetre van tervezve. Ennek most megjelent I. kötete tárgyalja röviden: 1. a telepismeret-tant, csupán bányüzemi szempontból, 2. a kutatást, 3. a bányászati munkálatok és eszközök szakaszát.

A később kiadandó II. kötetben a 4. szakasz: a feltárás, fejtésre előkészítés és fejtés, továbbá az 5. szakasz: bányák biztosítása, aknamélyítési módok foglalnak helyet.

A III. kötetben végül felvételnek a 6. szakasz: szintes és lejtős szállítás és 7. szakasz: bányák szellőztetése s végül egy függelék: a bányák becslése. A függélyes szállítás és a bányák víztelenítésére vonatkozó fontos rész a fent említett főiskolán a II. géptani tanszékhez tartozó »Bányagéptan« anyagát képezi, azért a könyvből kimarad.

A most megjelent I. kötet tartalomjegyzéke a következő:

	Oldal		Oldal
Bevezetés.			
I. Ércsek	2	Az ércek előjövetele a telérek kitöltésében	44
II. A sótelepek ásványai	9	A telérek anyagának szerkezete	46
III. A szén és szénhydrogén vegyületek	11	A telérek térbeli alakulata egymáshoz és mellékkőzetükhöz viszonyítva	49
I. SZAKASZ.			
Telepismerettan.			
A telepek megkülönböztetése	20	A mélység befolyása a telérek érc-tartalmára	54
I. Szabályos vagy táblaalakú telepek	25	A hasadék szélességének befolyása az erek átlagos fémtartalmára	56
1. A telérek és azok különböző alakzatai	29	A mellékkőzet befolyása az erek fémtartalmára	56
A telérek dőlésszerinti megkülönböztetése	38	A telérek kora	57
A telérek csapás, dőlés irányú és vastagságbeli kiterjedése	39	Támpontok a telérek előjöveteleire	58
A telérek kitöltése	42	2. Fekvetek	59
		II. Szabálytalan alakú belső telepek	65
		Külső telepek	67

A vetődések	Oldal 69
Az elvetések megoldása	81

II. SZAKASZ.

A kutatás.

a) A föld felszínének megvizsgálása érintetlen területen	93
További általános támpontok:	
1. Érces telepek kutatásánál	95
2. Széntelepek kutatásánál	97
A kutatásoknál szükséges próbavételről	101
Különleges kutató eljárások	102
b) Kutatás, hol bányüzem már létezett	106
c) Kutatás, hol bányászat üzemben van	107
Kutatási munkálatok kisebb mélységre	108
A mélyfúrás	109
A mélyfúrásról általában	111

A) Ötve működő fúrasmódok.

I. Rudazattal való fúrás.

a) Száraz fúrás, merev rudazattal, emberi erővel	112
b) Fúrás szabadeséssel	112
c) Kanadai fúrasmód	131
d) Vizöblögetéssel járó fúrasmódok 136	
1. A dán fúrasmód	139
2. A Fauvell-féle fúrasmód	139
3. Lökve működő, öblögetéssel járó fúrasmód, váltó olló v. szalajtkészülék alkalmazásával	141
4. A lüktetve működő fúrasmódok 141	
a) A Raky-féle szerkezet	142
b) A Rapidfúrás darujának szerkezete	146
c) Az Express-fúrás	149
d) A Thumann-féle darn	152
e) A Deutsche Tiefbohr A.-G. nordhauseni gyár furódaru szerkezete	152

II. Kötéllal való fúrás

B) Forgatva működő mélyfúrás.

I. Kis forgási sebesség, nagy nyomás alkalmazása mellett	157
II. A gyémánttal való fúrás	160
C) Wolszky-féle fúrasmód	171

Oldal

A mélyfúrással egybekötött segédmunkálatok.

1. A fúrtlyuk beléscsovezése	173
2. A fúrásnál előforduló üzemakadályok elhárítása	180
3. Az átfúrt rétegek településének és a fúrtlyuk függélyestől való eltérésének meghatározása	183
4. A hőmérsék megmérése fúrtlyukokban	189
Fúrtlyukakkal megnyitott hasznosítható anyagok kinyerése	190
A mélyfúrás üzeme	195
A fúrás módjának megválasztásáról	197
A fúrtlyuk átmérőjének megválasztásáról	198
A mélyfúrásoknál kötendő szerződésekről	199
A szintes irányban és felfelé való fúrásról	200

III. SZAKASZ.

Bányászati munkálatok és műszerek.

I. Bányászati munkálatok tisztán kézi erővel.

a) A takarítás	208
b) A csákány munka	214
c) A vésett vagy faragott munka	223
d) A tulajdonképpeni közefejtés	225

II. A repesztő munka.

A repesztő munkáról általában.

1. A fúrtlyuk előállításához szükséges számszámok	228
2. A repesztő és gyújtóanyagok	231
A repesztés lényege és a repesztőanyagok természete	231
A repesztés ereje és hatása	234
A repesztőanyagok erejének megállítására szolgáló eszközök	235
A repesztőanyagok ismertetése	239
1. A lőpor és a hozzá hasonló repesztőanyagok	239
2. A dinamitok csoportja	241
3. Biztonsági repesztőanyagok	245
4. Egyéb repesztőanyagok	255
A repesztőmunkánál használatos gyújtóanyagok, szerkezetek	255
Biztonsági gyújtás	257
Az elektromos gyújtás	259

	Oldal
a) A gyújtók	260
b) A villamosságot szolgáltató készülékek	262
c) A villamos vezeték	268
d) Az elektromos gyújtásra szolgáló berendezés ellenőrzésére szolgáló eszközök	269
A repesztő töltések kapcsolása	276
3. A furtlyuk elkészítése, megtöltése és elrepszése	271
A repesztő- és gyújtóanyagoknak, valamint vajúrszerszámoknak kezelése	276
A repesztőmunkánál előforduló esetekről és azok elhárításáról	278
III. Fejtés a tűz hatásának felhasználásával	280
IV. Jövesztőmunka a víz hatásának felhasználásával	282
V. Jövesztőmódok gépek alkalmazásával.	
1. <i>A kotrógépek.</i>	
a) Végtelen láncos, vedres kotrógépek	284
b) Ásós szerkezetű kotrógép	286
c) Markoló kotrógépek	286
d) Szivattyúszerűen működő kotrógépek	290
2. <i>A réselőgépek.</i>	
a) Lökve működő réselőgépek	292
b) Vágva működő réselőgépek	299
c) Gépek réselőkerekkel	300
d) Végtelen lánc vagy kötéllel működő réselőgépek	306
e) Rudas réselőgépek	309
f) Forgatva, furva működő réselőgépek	310
3. <i>Feszítőgépek.</i>	
A Hardypick-féle ék	315
A Levet-féle ék	315
A Tonge-féle „Hydraulic Mining Cartridge”	317
A König- és Glützlaiff-féle feszítőgép	319

4. Furógépek.	
Kézzel hajtott, forgatva működő furógépek	320
a) Állandóan egyforma előtolással	320
b) Önműködően szabályozott előhaladással	323
II. Mechanikai erővel működő furógépek	
A furógépállványok	326
1. Lökve működő furógépek.	
A) Sűrített levegővel hajtott gépek	328
a) A Neil-féle furógép	334
b) A Hoffman-féle furógép	337
c) A Temple-Ingersoll-féle furógép	339
B) Elektromossággal hajtott lökve működő furógépek	343
a) Solenoides furógépek	343
A Van Depoele-féle furógép	344
A Marvin-féle furógép	344
b) Elektromotoros furógépek	347
A Siemens-Halske-féle gép	347
A Siemens-Schuckert-féle gép	348
2. Ütve működő furógépek (furókalapácsok).	
a) A Franke-féle gép	355
b) A Flottmann-féle furókalapács	356
c) A Westfalia nevű gép	357
d) A Leyner szerkezetű furógép	358
3. Forgatva működő, mechanikai erővel hajtott furógépek.	
A Brandt-féle hidraulikus furógép	363
A Siemens-Halske-féle forgatva működő elektromos furógép	366
A Siemens-Schuckert-féle újabb szerkezetű forgatva működő elektromos furógép	368
Gépek, munkahelyek egész szelvényének előrehajtására. A Stanley-féle gép	
A furógépek üzemeről	370
A szakmányok	371
A munkaátvétel és bérezés módja	377
A munkásoknak elosztása a munkahelyeken	378

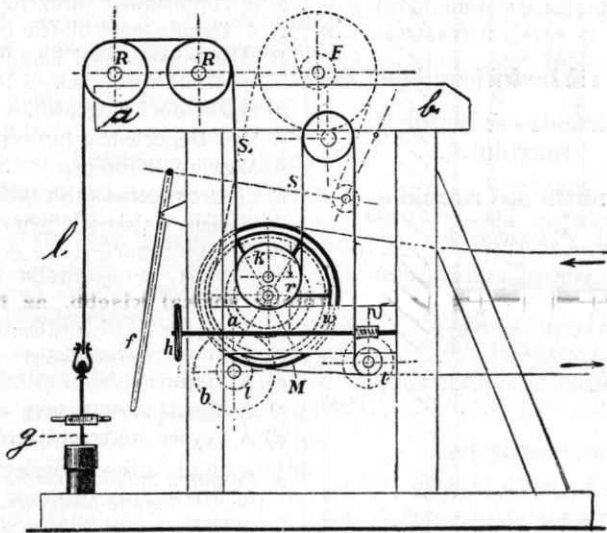
Némi tájékozásul álljon itt a könyvből vett néhány szemelvény:

b) A Rapidfúrás darujának szerkezete.

Ezen fúrásmódnak, a rudazat mozgatására szolgáló különleges szerkezetét idősb Fauck Albert az 1896. évben találta fel s tőle vette át mostani gyártója, Trauzl és társa cég, Bécsben.

Jellemzi ezt a fúrásmodot, hogy ennél két karú emelő nincsen és a hajtógép tengelyének forgó mozgása mellett, a véső fel és lehaladó mozgás irányát, megfelelő helyeken alkalmazott tárcsákon átvezetett, kötél vagy lánc segítségével éri el. A szerkezet rendkívül egyszerű és sok előnyt biztosít; vele akár vízöblögetéssel, akár szabadeséssel, szárazon is lehet fúrni.

Szerkezete a következő: (lásd a 178. számú ábrát) g rudazat l láncra van felakasztva; a lánc R és R vezető tárcsákon, majd

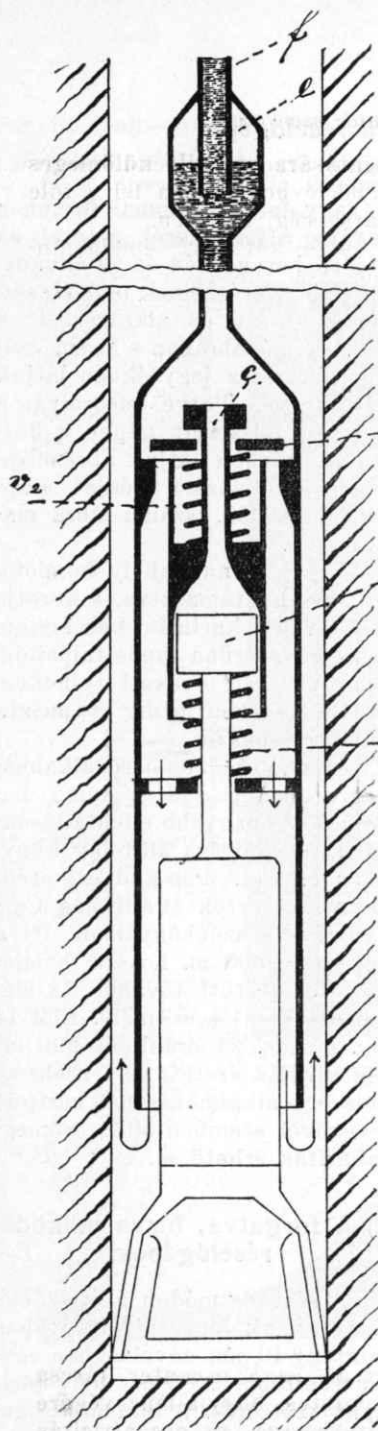

178. ábra.

Egy Rapid-fúródaru vonalas vázlatja.

K excentertárcsán, továbbá egy vezetőtárcsán áthajtva t orsóhoz vezet, s hosszúságának felesleges része erre van felcsavarva; t egy kis láncvitla, mely h kézi orsóval v végtelen csavar és fogaskerékkel lassan forgatható, s ez a készülék szolgál a rudazatnak, a fúrás előhaladásával szükségesnek mutatkozó utánabocsájtásnak szabályozására. A K -val jelzett excentertárcsa, szíjtranszmissió segélyével forgatható, a szíjtárcsához van erősítve és ugyanennek tengelyére még egy nehéz lendítő kerék is rá van húzva.

Miután a lánc R és R vezető tárcsák és K excenter tárcsa között párhuzamosan van vezetve, természetes, hogy a lánc végére függesztett rudazat s vele a vésőnek járathossza, az excentricitás által előálló forgató kör átmérőjének kétszerese lesz. Stb.

210. ábra.

A Wolsky-féle fúrósok.

C) A Wolsky-féle fúrásmod. (Der Wolskysche Bohrwidder.)

Wolsky galíciai fúrótechnikus volt az első, ki arra a gondolatra jött, hogy a fúrtlyukba, öblögetés céljából, nyomás mellett bevezetett vízáramot, egyszersmind motorikus erőnek is felhasználja.

Ez a, még teljesen ki nem alakult, legújabb fúrásmod, azon alapszik, hogy Wolsky a felső és alsó rudazat közé, egy hidraulikus motort csatol, melyet a csöves rudazaton beszorított vízáram hatása működtet. Míg a felső rudazat, teljesen nyugvó helyzetben marad, a motor csak az alsó rudazatot s annak végéhez kapcsolt vésőt üti le felváltva a fúrtlyuk fenekéhez, sokkal nagyobb erővel és hatás előidézésével, mint a szabadeséssel való fúrásnál.

Itt tehát, a mozgásba hozott tömeg sokkal kisebb, az ütések száma pedig aránytalanul nagyobb, mert percenként 800-ig is emelkedhetik.

Wolsky a víznek azt az ütó hatását, mely öblögetéssel járó mélyfúrásnál teljesen el nem kerülhető, fúrószerkezetének üzemben tartására, zseniális módon használja fel.

A 210. sz. ábrában, a Wolsky-féle fúrósok szerkezetének vázlatát látjuk, melyből ennek szerkezete és működésének módja, könnyen megérthető.

Az *f* csöves rudazaton nyomás mellett, a fúrtlyuk öblögetésére és a fúró iszap kiszállítása céljából bevezetett víz a *v*₁ rúgó nyomóhatásával nyitva tartott *g* szelepen át áramlik; az e közben mutatkozó ellentállás folytán, a szelep tárcsa felső és alsó felületén nyomás stb.

A Pick-Quick nevű réselógép.

(Gyártja Mavor et Coulson Ltd. 47. King Street. Mileend Glasgow.)

A sűrített levegő, egyenáram, vagy forgó árammal üzemen tartható gép főalkatrészei: a réselőnyárs, a fogaskerék áttétel, az elektromotor, a gép előhaladását előidéző berendezés és az állvány.

A gép belső részeinek működését, összeállítását és alkatrészeit a 350. számú ábrában s hozzá csatolt alkatrész jegyzékben látjuk feltüntetve, illetve felsorolva; a teljesen felszerelt gépet a 351. számú képből látjuk ábrázolva, a gép alkalmazási módját alaprajzban a 352. számú ábra magyarázza.

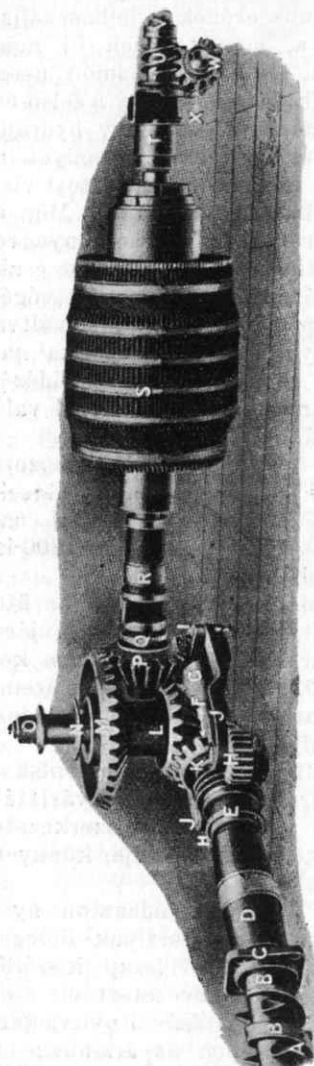
A gép a munkahely homloka felé ki van támasztva, a keretje lapos vagy karimás kerekeken, vagy egyszerűen lapos talpakon, első esetben vasúti síneken, utóbbi esetben pedig a puszta fekvőn nyugszik.

Nagy, 15—20 lóerő alkalmazását kívánják s hirtelen bekövetkező nagyobb ellentállásoknál a réselőnyárs állítólag könnyen eltörik. Igen kedvező eredményeket értek el állítólag Carpano-Istria szénbányáiban. Itt a gép 100—600 m. hosszú homlokon vezetettetett tovább. Az előállított rész 1'4 m. mély. Elöl 14 cm. magas. 24 óránként 200 m² rész kivájás éretett el. Elektromos erő alkalmazásánál sűrített levegővel szemben 50% erőmegtakarítás érhető el.

f) A forgatva, fúrva működő réselógépek.

A rést oly módon állítják elő, hogy annak tervezett irányában mintegy 40 mm. távolságban egymástól több, 2—3 m. mély fúrtlyukat készítenek s azután a közfalakat széttörik. A fúrásnál csigamenetes fúrót használnak.

A Neuerburg-féle réselógépnél csöves [magfúróval dolgoznak,

350. ábra.
A Pick-Quick-féle rudas réselógép alkatrészeinek összeállítása.

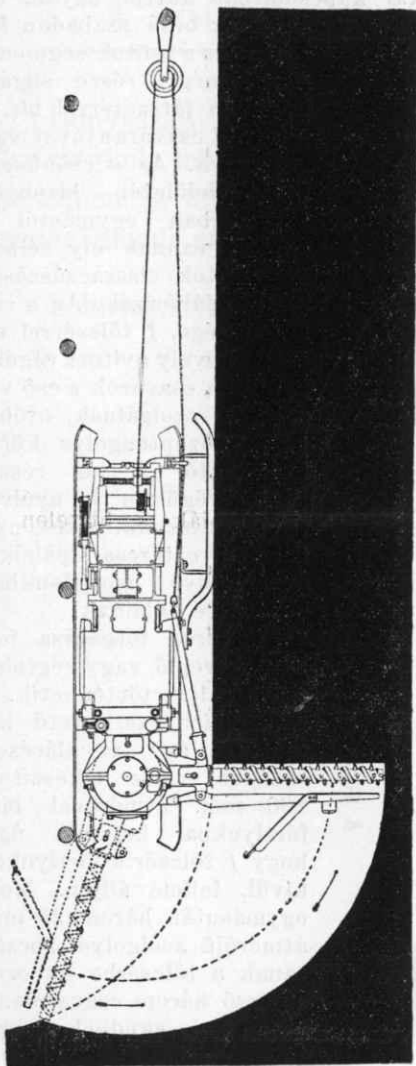
mellyel 80—100 mm. átmérőjű mag kifúrása mellett, egészen 4 m. mély rész készíthető.

A Herrmann-féle szabadalmazott réselőgép szerkezete a 353. számú vázlatokból vehető ki. E szerint K_1 K_2 K_3 egymás mellett párhuzamosan működő magfúrók z_1 z_2 z_3 pedig a w főtengeley által

forgó mozgásban tartott fogaskerekek. f_1 és f_2 csavarorsók forgatása mellett t keret s vele a magfúrók előre tolhatók vagy visszavonhatók. A csavarorsók forgómozgását a_1 a_2 a_3 fogaskerekek átvitele biztosítja.

A középső a_2 fogaskerék t. i. w tengelyre lazán van felhúzva, míg a_1 és a_3 az orsókon szilárdan van megerősítve. A fogaskerekek és orsók forgatása a_1 fogaskerék, d frikciós kerék és a_4 kisegítő fogaskerék közvetítésével van elérve. a_1 fogaskerék helyzete és a_1 fogaskerékkel való összeköttetése állandó, míg ellenben az előbbennel ugyanazon tengelyen lévő d frikciós tárcsa, különböző mozgást végez aszerint, amint az h emelőkarral c_1 henger külső felületéhez, vagy c_2 henger belső felületéhez hozzá szorítatik; első esetben a fúrók előre, utóbbiban visszafelé haladnak. A c_1 és c_2 surlódó dobok különböző átmérőjének megfelelően, a fúrók visszavonása gyorsabban történik, mint azoknak előreszállítása.

A gépszerkezet felállítására szolgáló állvány áll bb két csavarorsós feszítőoszlopból és ezeken l tetszés szerinti magasságban rögzíthető tartógerendából. A gép egy középben levő fogazott rúdon jobbra-balra eltolható és rögzíthető.

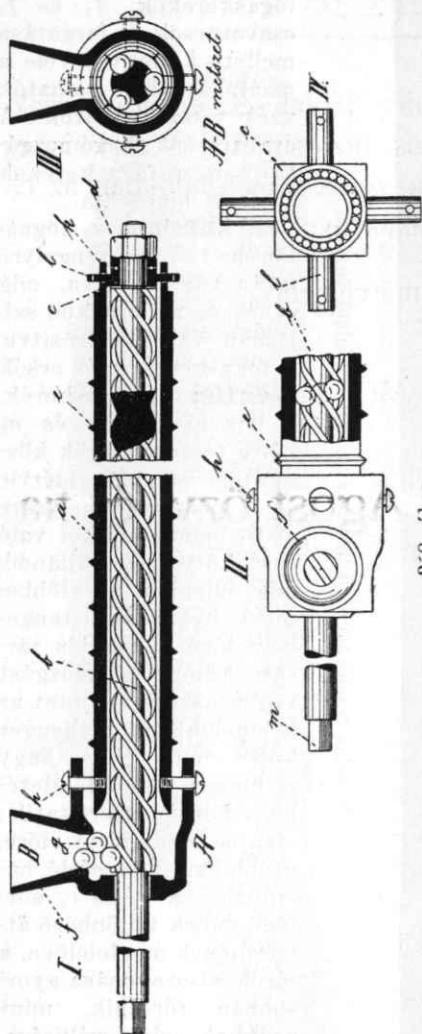

353. ábra.

A rudas réselőgépek alkalmazási módját feltüntető vázlat.

A Saarbrücken vidéki Reden nevű bányászatnál nyert először alkalmazást a *König és Güzloff-féle feszítőgép is*. Szerkezete a következő (358. sz. ábra.)

Egy *a* négy párhuzamos részből összeállított, gyengén kúpos acéltokban, egy *b* baloldali csavarmenetű orsó forgatható. Az orsó végén *c* tárcsa az orsót a tokkal kapcsolatban tartja ugyan, de

358. ábra.

A König és Güzloff-féle feszítő készülék és részletrajzai.

azért az orsó szabadon foroghat és a csőtok segment-alakú négy része sugárirányban játszótérrel bír. *c* tárcsa *d* csavaranyával van leszorítva. Az *a* csőhüvely külső felületén bizonyos távolságban egymástól *e* bordák vannak oly célból, hogy a tok visszacsúszását megakadályozzák. Az *a* cső hátsó vége, *f* tölcsérel ellátott hüvely nyitott végébe nyúlik. *h* csavarok a cső vezetésére szolgálnak, utóbbi azért középtengelye körül forgatható. A tok részei hátsó végükön *k* nyúlványokkal bírnak. Ezek nyílásaiban *c* tárcsa *l* pálcikái sugárirányú mozgásukban vezetékre találnak.

Az orsó forgatása forgató, kereplő, vagy végtelen csavarral is történhetik.

A leírt szerkezetű készüléket egy, az aláréselt szénben előre elkészített 100 mm. átmérővel bíró fúrtlyukba helyezik úgy, hogy *f* tölcsér a fúrtlyukon kívül, felfelé álljon. Most egymásután három 25 mm. átmérőjű acélgolyót bocsátanak a tölcsérbe és ezek az orsó három csavarmenetében helyezkednek el egymás után. A csavarorsó

folytatólagos forgatása után a golyók a tok oldalaihoz szorulva, előrehaladnak s a fellépő surlódás hatása folytán gördülve előre nyomulnak, útjukban a tok négy részét mindjobban szétfeszítik. Ha esetleg a golyók a tok végéhez értek anélkül, hogy a kívánt hatás eléretett volna, az orsót ellenkező irányban forgatva, stb.

A sajtó alul most kikerült I. kötet terjedelme 24 nyomtatott ivre terjed több mint 400, kizárólag szöveg közötti ábrával bőven illusztrálva.

A kötet bolti ára 10 korona.

Bányászati szakirodalmunk fejlődését egyedül szakközönségünk lelkes támogatása biztosíthatja, s csak is ez ébresztheti és tarthatja fenn a szerzők és kiadóknak az elkerülhetetlenül szükséges munkakedvet és kitartást.

Selmecbánya, 1910. évi március hó.

Mély tisztelettel

Joerges Ágost özv. és fia.

Kiadványok és bizományi cikkek:

Barlai , A vaskohászat kézikönyve I.	kor. 6—
Bartha , A magyar bányászati közigazgatás tankönyve	> 5—
— A magyar közjog és belügyi közigazg. jog tankönyve, II. kiad.	> 10—
Böckh , Geológia. I. Általános geológia	> 12—
— — II. Stratigrafia (Palaeontológiai áttekintéssel) 2 füz.	> 28—
Cséti , Bánya- és felső földméréstan, atlaszszal	> 16—
— Bányatelepek tervezése atlaszszal	> 9—
— Általános földméréstan	> 9—
Faller , Fémkohászatban:	
I. kötet: Általános rész	> 10—
II. > Ólom és réz	> 10—
III. > Ezüst, arany, platin és kényeső	> 10—
IV. > Nikkel, kóbalt, cink, kadmium, antimon, ón, arzén, bizmút, uran, wolfram, chróm és aluminium	> 10—
Fodor , Az ábrázoló geometria elemei, II. kötet	> 4—
Grigercsik , Segédkönyv a felsőbb mennyiségtan gyakorlati alkalmazásához	> 1·60
György , Elemző vegytan	> 8—
Herrmann , Mechanika	> 7·60
— Szilárdságtan	> 10—
Kövesi , Erdészeti géptan (Famegmunkáló gépek)	> 5—
Liszkay , A gépész kalauza	> 12—
Litschauer , Magyar bányajog, III. kiadás.	> 3—
Magyar bányászfelőr kézikönyvtára:	
I. kötet: Litschauer , Hivatalos iránytan	> 3—
II. > — Ásványtan	> 3—
III. > — Földtan	> 3—
IV. > — Kőzetan, őslénytan	> 3—
V. > — Telepismeret, kutatás	> 3—
VI. > — Mélyfúrás	> 3—
VII. > — Bányászati munkálatok	> 3—
VIII. > — Fejtés	> 3—
IX. > — Szállítás. Járás	> 3—
X. > — Bányák biztosítása	> 3—
XI. > — Légvezetés, szellőztetés	> 3—
XIV. > Csia , Bányaméréstan	> 5—
XVIII—XIX. > Litschauer , Középitéstan	> 6—
XX. > Hank , Szhmvitel	> 5—
Pécb , Magyar és német bányászati szótár.	> 10—
Richter , Selmechánya multjából: A kuruc idők	> 3—
Selmechányai kalauz, térképpel	> 1·60
Sobó , Középitéstan, két kötet	> 32—
— Út-, vasút- és hidépitéstan	> 16—
Szeőke , A kutatás jogintézménye, a magyar bányajog rendszerében	> 2—
Tassonyi , Aki a párját keresi füzve kor. 4—, kötve	> 5—

Bányaüzemvezető felmondatlan **bányamérői, főaknászi,** esetleg **ak-**
állását változtatni óhajtván, **==** **nászi** állást
keres. Szíves ajánlatokat „540. S.” jelige alatt továbbit a szerkesztőség.
1-4

Kőszénbányász, ki már sok éven át önállóan működik, felmondatlan
állását változtatni óhajtja. A bányászathoz tartozó összes munkála-
tokat alaposan ismeri; aknamélyítés-, mélyfúrás-, gépészet-, építészet-
ben teljes járatossággal bír. Szíves ajánlatok „Energia 597” jelige
alatt a szerkesztőséghez küldendők.
1-4

Előfizetőink

számára alábbi kedvezményeket sikerült kieszközölnünk

I. Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a *Budapesten VIII., Főherceg Sándor-utca 30. sz.* alatt levő **Magyar Otthont**. Mérsékelt árban (már 3 K-tól feljebb) teljes ellátást, külön bejáratu, szépen burtozott szobákat lehet ott bérelni. A „*Jó szerencsét*“ minden személyes előfizetője külön-külön kiállítandó igazolvány alapján jogosítva lesz 50% engedményre a szoba és 10% engedményre a vendéglő áraknál. A szoba ára 1 K 50 f-nél kevesebb és 3 K-nál több nem lehet, világítást és takarítást beleértve. — Igazolványért a szerkeztőséghez kell fordulni, ami legegyszerűbben az előfizető díjak beküldése alkalmával történhet meg.

II. Az **Egyetértés** politikai napilapot, mely a legjobban értesült nagy magyar lapok sorában igen előkelő helyet foglal el és naponként 30000 példányban jelenik meg, *tisztelt előfizetőink, rendkívül kedvezményes áron, negyedévenként 6 korondért* rendelhetik meg. Az előfizetési pénzek az „*Egyetértés*“ politikai napilap, kiadóhivatalához, *Budapest, VI., Eötvös utca 32.*, postautalványon küldendők be. Lapunkra való hivatkozás kívánatos.